

Mən çox xoşbəxtəm ki, Bakı Dövlət Universitetinin məzunuyam...

Ümummilli Lider HEYDƏR ƏLİYEV

Qəzet 1929-cu ildən nəşr olunur. Təsisçi: Bakı Dövlət Universiteti

28 iyun 2024-cü il

BAKI UNIVERSİTETİ

MİLLİ TƏRƏQQİ ELM VƏ TƏHSİL OCAĞINDAN BAŞLAYIR

**BDU Türkiyənin
Balıkesir
Universiteti ilə
"Erasmus"
mübadilə protokolu
imzalayıb**

→ Səh.2

**Azərbaycan
xalqının və
dövlətinin taleyində
dönüş günü**

→ Səh.5

**Baş Prokurorluq,
ETSN və BDU
ətraf mühitin
mühafizəsi üçün
ECOLEAD
platforması yaradıb**

→ Səh.5

**BDU və Tailandın
Krirk Universiteti
arasında
əməkdaşlığa dair
görüş**

→ Səh.7

**BDU-da "Şuşadan
İstanbul Sürəyya
Ağaoğlu yolu" adlı
layihənin təqdimatı
olub**

→ Səh.11

**BDU və Türkiyənin
Fırat Universiteti
əməkdaşlıq
əlaqələrini
genişləndirir**

→ Səh.11

**BDU əməkdaşları
THE-nin "Qlobal
Davamlı İnkişaf
Konqresi"ndə
iştirak edirlər**

→ Səh.12

**BDU kollektivi Fəxri
xiyabanda Ulu Öndər
Heydər Əliyevin
məzarını ziyarət edib**

→ Səh.2

**BDU rektoru "Qərbi
Azərbaycana qayıdış"
festival-konqresində
iştirak edib**

→ Səh.2

**BDU-da Milli Qurtuluş
Gününə həsr olunmuş
tədbir**

→ Səh.3

**BDU-da Çinin Hebey
İqtisadiyyat və Biznes
Universitetinin
nümayəndə heyəti ilə
görüş**

→ Səh.3

**BDU-nun nəzdində
"Gənc istedadlar"
liseyinin V siniflərinə
qəbul imtahanı
keçirilib**

→ Səh.3

Milli Gimnastika Arenasında BDU-nun möhtəşəm Məzun Günü

İyunun 27-də Milli Gimnastika Arenasında BDU-nun Məzun Günü keçirilib.

Əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda həlak olan şəhidlərimizin öziz xatirəsi anılıb.

Tədbiri açıq elan edən BDU-nun rektoru Elçin Babayev məzunları təbrik edib, onlara uğurlar arzulayıb: "Bu gün 105 yaşlı Universitetimizin həyatında əlamətdar və unudulmaz gündür. 5000-dən çox məzun yaddaşlarına daimi həkk olunacaq tələbəlik illəri ilə vidalaşılıb, ömür yollarının yeni mərhələsinə qədəm qoyur. BDU ailəsinin bir parçası olan məzunların hər biri Universitetin tarixində yeni bir səhifə yazıb. Bu, sizin gələcəkdəki böyük nailiyyətlərinizin başlanğıcıdır. Bu yolda müəllimlərinizin, ailələrinizin və yaxınlarınızın da əməyi danılmazdır. Siz xalqımızın və dövlətimizin yeni mərhələyə qədəm qoyduğu, ölkə həyatının hər bir sahəsində davamlı və dayanıqlı inkişafın, elmi-texniki tərəqqinin vüsət aldığı bir dövrdə məzun olursunuz. Tələbəlik illəriniz xalqımız və dövlətimiz üçün tələpəklü hadisələrlə zəngin bir dövrə təsadüf etdi. Müzəffər

Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuz böyük Zəfərə imza atmaqla ölkəmizin ərazi bütövlüyünü təmin etdi. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işlərinə başlandı. Dövlətimizin beynəlxalq aləmdə nüfuzu daha da yüksəldi, mövqeyi möhkəmləndi. Böyük qürur və fəxarət hissi ilə qeyd etmək istərdim ki, döyüş meydanında qanımdan və canından keçərək qələbəyə imza atanlar arasında Universitetin yetirmələri – məzun və tələbələrimiz də oldu. Bu gün BDU məzunları işğaldan azad olmuş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işlərinə həvəslə qoşulur, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun dirçəldilməsinə yönəlmiş layihələrdə aktiv iştirak edirlər. Azərbaycan dövləti siyasi, iqtisadi, sosial və mədəni sahələrdə yeni-yeni uğurlara imza atmaqda davam edir. Ölkəmizdə yeni iş yerləri açılır, insan kapitalının müasir tələblərə uyğun şəkildə formalaşması yolunda ciddi addımlar atılır. Gənclər siyasəti uğurla həyata keçirilir. Azərbaycan gənci milli və mədəni köklərinə sadıq qalaraq, beynəlxalq tribunallarda ölkəmizi qürurla təmsil edir. Sizin gəncliyə xas yeni in-

novativ fikirləriniz, araşdırmalarınız və sosial layihələriniz Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun inkişafına, quruculuq işlərinin sürətlənməsinə mühüm töhfələr verəcək. Universitetdə əldə etdiyiniz bilik və bacarıqlara arxalanaraq, dövlətimiz və xalqımız qarşısında böyük məsuliyyəti dərk edərək gənc mütəxəssis kimi Vətənə xidmət etmək sizin şərəfli missiyanızdır. "Mən çox xoşbəxtəm ki, Bakı Dövlət Universitetinin məzunuyam" deməklə qocaman elm və təhsil ocağımıza yüksək dəyər vermiş Ulu Öndər Heydər Əliyevin vəsiyyətlərini unutmayın. Həmişə fəxr edin ki, siz xalqımızın Ümummilli Liderinin, dünya şöhrətli dövlət xadiminin məzununuz olduğunuz Bakı Dövlət Universitetinin məzunlarınsınız. Unutmayın ki, Ulu Öndər Bakı Dövlət Universitetini "Azərbaycan xalqının, Azərbaycan Respublikasının milli sərvəti, milli iftixarı" adlandırıb. Həqiqətən də xalqımızın milli sərvətinə və milli iftixarına çevrilən BDU həmişə sizin eviniz olacaq. Burada qazandığımız dostluqlar, biliklər və dəyərlər ömür boyu sizinlə qalacaq".

(Ardı 16-cı səhifədə)

BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyində "Son zəng"

→ Səh.9

BDU kollektivi Fəxri xiyabanda Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edib

BDU kollektivi 15 İyun – Milli Qurtuluş Günü ilə əlaqədar Fəxri xiyabanda müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edib.

Ulu Öndərin məzarı önünə gül dəstələri qoyulub, xatirəsi hörmət və ehtiramla yad olunub.

BDU rektoru “Qərbi Azərbaycana qayıdış” festival-kongresində iştirak edib

İyunun 21-də Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi, Naxçıvan Dövlət Universiteti və Qərbi Azərbaycan İcmasının birgə təşkilatçılığı ilə “Qərbi Azərbaycana qayıdış” festival-kongresi keçirilib.

Festival-kongres iştirakçıları əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Naxçıvan şəhərinin mərkəzində ucaldılan abidəsini ziyarət edib və önünə güllər düzüblər. Heydər Əliyev Muzeyinə gələn ziyarətçilərə Ulu Öndərin həyat və fəaliyyətini əks etdirən eksponatlar barədə məlumat verilib.

Zəngəzur Milli Parkında, Babatay yaylağında “Qərbi Azərbaycana qayıdış” festival-kongresinin rəsmi açılış mərasimi keçirilib.

BDU festival-kongresə tərəfdaş qurum kimi qatılıb. BDU-nun rektoru Elçin Babayev rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti festival-kongresdə iştirak edib.

Festival-kongresin plenar iclasında açılış nitqi ilə çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli bildirdi ki, 2022-ci il dekabrın 24-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qərbi Azərbaycandan olan bir qrup ziyalı ilə görüşü zamanı müəyyənləşdirdiyi tapşırıqlar əsasında ölkəmizdə Qərbi Azərbaycana qayıdışla bağlı konsepsiya qəbul olunub və bu istiq-

mətdə tədbirlərin icrasına başlanılıb. Naxçıvanda keçirilən növbəti “Qərbi Azərbaycana qayıdış” festival-kongresi də ölkəmizdə bu sahədə görülən işlərin tərkib hissəsi olmaqla yanaşı, xalqımıza qarşı törədilmiş haqsızlıqlara bir daha nəzər salmaq fürsəti yaradacaq.

Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev bildirdi ki, bu mühüm tədbir Qərbi Azərbaycana qayıdış mövzusunda həsr olunmuş sanballı ictimai-mədəni müzakirə platforması rolunu oynayır: “Qərbi Azərbaycana qayıdış ümummilli məsələdir və hər birimiz bu istiqamətdə əlimizdən gələni etməliyik. Məktəblilər arasında keçirilən “Qərbi Azərbaycana qayıdış” olimpiadası davam etdiriləcək, silsilə maarifləndirmə tədbirləri, Gənc Müəllimlərin Qərbi Azərbaycana Qayıdış Forumu təşkil olunacaq, Qərbi Azərbaycan mövzusunda elmi araşdırmalarla bağlı qrantların verilməsi nəzərdən keçiriləcək”.

Naxçıvan Dövlət Universitetinin rektoru Elbrus İsayev, Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin sədri, Milli Məclisin

deputatı Əziz Ələkbərli, Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin üzvü, Qərbi Azərbaycan Araşdırma Mərkəzinin təsisçisi, professor Mahirə Hüseynova, Türkiyənin İğdır Universitetinin rektoru Mehmet Hakkı Alma çıxışlarında bu ağırlı problemin gündəmə çevrilməsində, yüz minlərlə insanın tarixi Vətəninə qovuşmaq istəyini müxtəlif yerli və beynəlxalq təşkilatların platformalarında dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında göstərdiyi ardıcıl dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürlərini bildirdilər. Qeyd olunub ki, Qərbi Azərbaycana qayıdış tək qərbi azərbaycanlıların və Azərbaycan Respublikasında yaşayan 10 milyon soydaşlarımızın məsələsi deyil. Bu, 60 milyonluq dünya azərbaycanlılarının və bir çox məqamlarda bütöv Türk dünyasının məsələsidir.

Festival-kongres çərçivəsində “Qərbi Azərbaycana qayıdış” olimpiadasının qalibləri mükafatlandırılıblar. Olimpiadanın final mərhələsində iştirak edən 36 nəfərdən 19-u qalib olub. Onlardan 3 nəfər I, 6 nəfər II, 10 nəfər isə III yerə layiq görüldü.

Qaliblərə diplom və hədiyyələri Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli, elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, Naxçıvan Muxtar Respublikasının təhsil naziri Elxan Nəcəfov, BDU-nun rektoru Elçin Babayev, Qərbi Azərbaycan İcması İdarə Heyətinin sədri, millət vəkili Əziz Ələkbərli, Türkiyənin İğdır Universitetinin rektoru Mehmet Hakkı Alma və digərləri təqdim ediblər.

BDU Türkiyənin Balıkesir Universiteti ilə “Erasmus” mübadilə protokolu imzalayıb

İyunun 21-də BDU ilə Türkiyənin Balıkesir Universiteti arasında “Erasmus” mübadilə protokolu imzalanıb.

Protokolu BDU-nun Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Rauf Həsənov və Türkiyənin Balıkesir Universitetinin “Erasmus” proqramı üzrə koordinasiya Seda Şahin imzalayıb. Protokol çərçivəsində təhsilçilərin, tədqiqatçıların və akademik heyətin mübadiləsi nəzərdə tutulur.

Əsası 1992-ci ildə qoyulmuş Balıkesir Universiteti Türkiyənin nüfuzlu universitetlərindən biridir. 24000 tələbənin təhsil aldığı Balıkesir Universitetində 14 fakültə, 4 institut fəaliyyət göstərir.

Son iki ayda BDU-nun Hirş indeksi 3 bal artaraq 65-ə çatıb

Azərbaycanın dünya universitetlərinin QS reyting siyahısında ilk ən yaxşı 1000 universitet siyahısında yer alan yeganə ali təhsil müəssisəsi olan BDU müasir təhsili, universal elmi tədqiqatları, innovativ inkişafı ilə fərqlənir. Təhsil-elmi tədqiqat-sənaye inteqrasiyasını əsas götürən BDU-da bu istiqamətdə kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi elmi nəticələrin keyfiyyətinin kifayət qədər artmasına səbəb olub.

“Clarivate Analytics” Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin rəsmi məlumatına əsasən, BDU-nun Hirş indeksi cari ilin son iki ayı ərzində 3 bal artaraq 65 olub. Hər bir əsərə istinadların orta sayı isə 8.23-ə qədər yüksəlib.

Agentliyin rəsmi məlumatına əsasən, BDU-nun əməkdaş, doktorant və tələbələr tərəfindən “Web of Science” bazasına daxil olan dərgilərdə artıq 4374 elmi əsər nəşr edilib. Bu əsərlərə 36000-dən çox istinad edilib. Nəşr edilmiş elmi əsərlərə 2024-cü ilin son 6 ayı ərzində 3314 istinad olunub.

2023-cü ildə “Web of Science” bazasına daxil olan dərgilərdə BDU tərəfindən 276 (2023-cü il üzrə yekun nəticələr tam deyil) və 2024-cü ilin ötən dövründə 113 (2024-cü il üzrə yekun nəticələr tam deyil) elmi əsər nəşr edilib.

Onu da qeyd edək ki, bu göstəricilərlə BDU Azərbaycan universitetləri arasında yenə liderdir.

BDU ailəsini təbrik edir və daha böyük uğurlar arzulayırıq!

BDU-nun “Applied and Computational Mathematics” jurnalı “Web of Science” JIF Rank siyahısında 2-ci yerdə qərarlaşıb

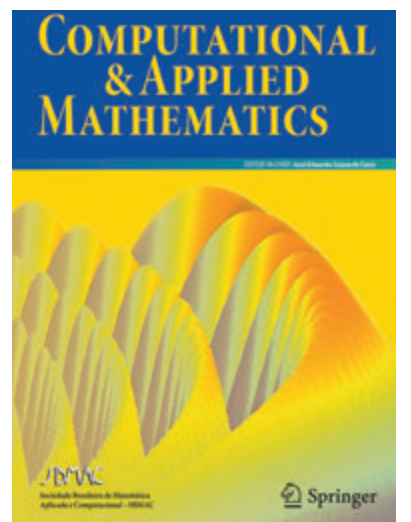
“Clarivate Analytics” Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin hesabına BDU-nun “Web of Science” bazasında indeksləşən “Applied and Computational Mathematics” jurnalının impakt faktoru 4.6, 5 illik orta impakt faktoru 3.0-dır.

Jurnal dünyada “Riyaziyyat, tətbiqi riyaziyyat” kateqoriyası üzrə Agentliyin JIF Rank siyahısında 331 beynəlxalq jurnal arasında 2-ci yerdə qərarlaşıb. Jurnal Avropa və MDB ölkələrində dərc olunan jurnalların JIF Rank siyahısında öz liderliyini qoruyur.

Qeyd edək ki, BDU-nun nəzdində Tətbiqi Riyaziyyat Elmi-Tədqiqat İnstitutunda nəşr olunan jurnal 2008-ci ildə “Science Citation Index Expanded” siyahısına daxil edilib.

Jurnalın redaksiya heyətinə dünyanın 20-yə yaxın ölkəsini təmsil edən tanınmış alimlər daxildir.

Jurnalın indiyədək nəşr olunmuş 62 nömrəsində dünyanın 50-dən çox ölkəsini təmsil edən müəlliflərin 600-dək məqaləsi dərc olunub. İldə dörd nömrəsi işıq üzü görən jurnalda müasir tətbiqi və hesablama riyaziyyatının aktual problemləri üzrə əldə olunmuş ən son elmi nəticələr dərc olunur.

İyunun 10-da BDU Çin Xalq Respublikasının (ÇXR) Hebey İqtisadiyyat və Biznes Universitetinin vitse-prezidenti Tian Xuebinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüş olub.

BDU-nun son illər müasir dövrün tələblərinə uyğun inkişafı istiqamətində həyata keçirilən işlərdən danışan rektor Elçin Babayev ÇXR-in universitetləri ilə əməkdaşlığa xüsusi önəm verdiyini diqqətə çatdırıb. BDU-da kadr hazırlığından, universitetin strateji hədəfləri və mövcud beynəlxalq əlaqələrindən bəhs edən

BDU-da Çinin Hebey İqtisadiyyat və Biznes Universitetinin nümayəndə heyəti ilə görüş

Elçin Babayev Hebey İqtisadiyyat və Biznes Universiteti ilə potensial əməkdaşlıq imkanlarını müsbət dəyərləndirib. Bildirib ki, Hebey İqtisadiyyat və Biznes Universiteti ilə əməkdaşlıq BDU-nun potensialının gücləndirilməsi məqsədilə həyata keçirilən layihələrə əhəmiyyətli töhfə verə bilər.

BDU ilə əməkdaşlıqda maraqlı olduqlarını vurğulayan He-

bey İqtisadiyyat və Biznes Universitetinin vitse-prezidenti Tian Xuebin iki universitet arasında tələbələrə və akademik heyətin mübadiləsinin genişləndirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Görüşdə iki ali təhsil müəssisəsi arasında ikili diplom proqramlarının hazırlanması, tələbələrə və akademik heyətin mübadiləsi, birgə təqaüd proqramlarının hazırlanması, ortaq beyin mərkəzlərinin yaradılması kimi məsələlər müzakirə olunub.

BDU-da Milli Qurtuluş Gününə həsr olunmuş tədbir

BDU-da 15 İyun – Milli Qurtuluş Gününün 31-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Əvvəlcə BDU-da Ulu Öndərin büstü önünə gül dəstələri qoyulub, xatirəsi hörmət və ehtiramla yad edilib.

Tədbirin rəsmi hissəsində Dövlət himni səsləndirilib. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olan şəhidlərimizin əziz xatirələri bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Tədbirdə çıxış edən BDU-nun rektoru Elçin Babayev Milli Qurtuluş Gününün Azərbaycan xalqının, dövlətinin taleyini kökündən dəyişən bir tarix olduğunu bildirib. Həyatın məqsədi, başlıca amalı yalnız doğma xalqın xoşbəxtliyi olan Ulu Öndər Heydər Əliyev hələ XX əsrin 70-ci illərindən – Azərbaycana rəhbərlik etdiyi ilk günlərdən dövlətimizin suverenliyinə, xalqımızın milli qurtuluşuna gedən yolun təməlini qoyur, şüurlarda, beyinlərdə həmin günlərin toxumlarını cücərdirdi: “XX əsrin sonlarında yeni dövr müstəqillik qazanan dövlətimiz qısa müddətdən sonra onun itirilməsi təhlükəsi ilə üzləşdi. 1993-cü ilin iyununda ölkədə hakimiyyət böhranı, xaos və anarxiya dövlət müstəqilliyimizi itirmək təhlükəsi yaratdı. Bu ağır vəziyyətdən Azərbaycanı yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyev xilas edə bilərdi. 1993-cü ilin müəkkəb, ziddiyyətli və ağır iyun günlərində xalqın çağırışına səs verən Ümummilli Lider Heydər Əliyev yenidən Azərbaycanda siyasi hakimiyyətə qayıtdı. Bununla da ölkəmizin həyatında yeni mərhələnin əsası qoyuldu. Xalqın çağırışı ilə Bakıya dönmə Ulu Öndər yekdilliklə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri seçildi. Bir xalq olaraq hədəflərimizi, gedəcəyimiz yolu inamla bəyan etdi”.

Bu tarixi hadisə ilə dövlətimizin parçalanma təhlükəsi-

nin aradan qaldırıldığını bildiren rektor məhz dahi Liderin yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində siyasi-iqtisadi sabitliyin yarandığını, ölkəyə böyük həcmdə sərmayələr cəlb edildiyini, əhalinin rifah halının yüksəldiyini vurğulayıb: “Ulu Öndərimizin 1993-2003-cü illəri əhatə edən hakimiyyəti dövründə Azərbaycan postsovet ölkələri ilə müqayisədə keçid dövrünün çətinliklərini daha uğurla arxada qoydu, sürətli dirçəliş mərhələsinə daxil oldu. Xalqımızı bələlərdən, dövlətçiliyimizi məhv olmaq təhlükəsindən xilas edən Ulu Öndər qısa müddət ərzində bugünkü qüdrətli Azərbaycanın prioritetlərini müəyyənləşdirdi, dövlətçiliyimizin hərtərəfli inkişaf konsepsiyasını hazırladı. Dahi şəxsiyyətin Azərbaycan xalqına ən böyük töhfəsi isə həmin prioritetləri, inkişaf konsepsiyasını özündən sonra həyata keçirəcək siyasi varisini yetişdirməsi oldu. 2003-cü ildən ölkəmizə müdrikliklə rəhbərlik edən Prezident İlham Əliyev Ulu Öndər Heydər Əliyevin milli qurtuluş konsepsiyasını inamla həyata keçirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin bütün arzuları, ən əsası, özündə tarixi torpaqlarımızın azadlığını ehtiva edən müqəddəs ata vəsiyyəti Prezident İlham Əliyev tərəfindən əzmlə, fədakarlıqla yerinə ye-

tirildi. Ali Baş Komandanımız, yenilməz sərkərdəmiz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan son 200 illik tariximizin ən böyük qələbəsini qazandı.

44 günlük Vətən müharibəsi və ötən ilin sentyabrında heç bir gün çəkməyən antiterror əməliyyatları ilə 30 illik erməni işğalı başa çatdı, suverenliyimiz, ərazi bütövlüyümüz bərpa olundu. Əminliklə söyləyirik ki, bundan sonra Azərbaycanı Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə böyük tərəqqi, davamlı inkişaf və daha xoşbəxt günlər gözləyir!”.

Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri üzrə komitəsinin sədri, professor Hicran Hüseynova, millət vəkili Sevinc Fətəliyeva və Naqif Həmzəyev çıxışlarında Milli Qurtuluş Gününün tarixi əhəmiyyətini vurğulayıb, ölkənin iqtisadi, siyasi, hərbi inkişafının məhz bu möhtəşəm tarixdən başladığını qeyd ediblər. Bildirilib ki, qüdrətli Azərbaycanın memarı, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin mənalı ömür yolu Vətənə xidmətin parlaq nümunəsidir.

Tədbir BDU-nun Jurnalistika fakültəsinin müəllimi Mahir Qəribovun ssenari müəllifliyi ilə Azərbaycan Dövlət Televiziyasının hazırladığı “Tarixin izi ilə” sənədli filminin nümayiş olunması ilə başa çatdı.

Milli Qurtuluş Gününə həsr olunmuş kitab sərgisi

İyunun 14-də BDU-nun Elmi Kitabxanası 15 İyun - Milli Qurtuluş Günü ilə bağlı ənənəvi kitab sərgisi təkil edib.

Sərgidə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin çoxcildlik əsərləri, Ulu Öndərin zəngin həyat və fəaliyyətindən, xarici ölkələrə səfərləri, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarda keçirdiyi

görüşlərdən bəhs edən kitablar və nəşrlər nümayiş olunur.

Sərgidə Ulu Öndər Heydər Əliyevin fəaliyyəti dövründə respublikamızın ictimai-siyasi, sosial, iqtisadi, elmi və mədəni həyatdakı mühüm hadisələri əks etdirən kitab və digər nəşrlər də yer alır.

Bu il BDU-nu 5000-dən çox tələbə bitirir

2023/2024-cü tədris ilində Bakı Dövlət Universitetini 5000-dən çox tələbə bitirir.

Ümumilikdə fəaliyyət göstərdiyi dövr ərzində BDU 200 min nəfərdən artıq mütəxəssis və yüksək ixtisaslı kadr yetişdirib.

Hazırda BDU-da 16 fakültə, 1500 nəfərlik professor-müəllim heyəti fəaliyyət göstərir, 25000-ə yaxın tələbə təhsil alır. Bakalavriat səviyyəsində 75 ixtisas, magistratura səviyyəsində 258 ixtisaslaşma üzrə kadr hazırlığı həyata keçirilib.

BDU Avropa Paytaxtları Universitetləri Şəbəkəsinin tamhüquqlu üzvü seçilib

Bakı Dövlət Universiteti (BDU) Avropa Paytaxtları Universitetləri Şəbəkəsinin (Network of Universities from the Capitals of Europe - UNICA) tamhüquqlu üzvü seçilib.

UNICA-nın İsveçin paytaxtı Stokholmda baş tutan Baş Assambleyasında quruma daxil olan üzvlərin səsməsi ilə BDU quruma tamhüquqlu üzv qəbul edilib.

1990-cı ildə yaradılmış UNICA Avropa paytaxtlarında yerləşən universitetlərin institusional şəbəkəsidir və 40 paytaxtdan nüfuzlu global reytinglərdə top-1000-də təmsil olunan 53 universitetdən ibarətdir.

UNICA üzvləri arasında ali təhsil

və tədqiqat sahələrində beynəlxalq əməkdaşlığı genişləndirməyi və gücləndirməyi, akademik nüfuzu yüksəltməyi və akademik icmalar arasında şəbəkələşməni artırmağı hədəfləyir.

Məlumat üçün bildirik ki, BDU UNICA-da ölkəmizi və paytaxtımızı təmsil edən yeganə ali təhsil müəssisəsidir.

BDU rektoru "A-Hub Akselerasiya Proqramı"nın dünya finali tədbirində iştirak edib

BDU-nun rektoru Elçin Babayev "A-Hub Akselerasiya Proqramı"nın dünya finali tədbirində iştirak edib. Tədbir 31 may – 3 iyun tarixlərində "Rəqəmsal yaradıcı həftəsonu" ("Digital Creative Weekend") layihəsi çərçivəsində həyata keçirilir. Bakıda və Şuşada 2-3 iyun tarixlərində keçirilən dünya finali Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi, İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (ICESCO), "New Space Open Innovation" və bir çox təşkilatlarla yanaşı, BDU və "Bayramlı Group"un da birgə əməkdaşlığı ilə təşkil edilib. Tədbirdə startap komandaları öz layihələrini təqdim ediblər.

BDU-nun rektoru Şuşada salamlama nitqi ilə çıxış edib. Rektor öz çıxışında yüksək texnologiya və innovasiya əsasında yaradıcı sənayelərin inkişafına həsr olunmuş qlobal akselerator tədbirinə verdikləri dəstəyə görə Mədəniyyət Nazirliyinə və ICESCO-ya minnətdarlığını bildirib. Təşkilatın baş direktoru Dr. Salim M. Əl-Malikin BDU-ya səfərindən danışan rektor bu səfərin əməkdaşlığın genişləndirilməsi və qarşılıqlı inkişaf üçün mühüm mərhələ olduğunu vurğulayıb.

Universitetlər, tədqiqat institutları və sənaye arasında davamlı inkişaf üçün əməkdaşlığın zəruriliyindən danışan Elçin Babayev qeyd edib ki, bu baxımdan BDU həmişə regionda təhsilin, elmin və texnoloji tərəqqinin öncüllərindən olub. O, BDU-da ICESCO ilə əməkdaşlıq çərçivəsində yaradılan Biotibbi materiallar kafedrasında həyata keçirilən fənlərə rəsə qabaqcıl tədqiqatların Universitetin akademik bazasının güclənməsindəki roluna diqqət yönəldib. Rektor son illər BDU komandalarının "Teknofest" və "Robotex" kimi

Bakıda və Şuşada 2-3 iyun tarixlərində keçirilən dünya finali Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi, İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (ICESCO), "New Space Open Innovation" və bir çox təşkilatlarla yanaşı, BDU və "Bayramlı Group"un da birgə əməkdaşlığı ilə təşkil edilib.

mötəbər yarışlardakı uğur və nailiyyətlərini xüsusilə qeyd edib.

BDU-da Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin yaradılması ilə innovativ ideyaların inkişaf edə biləcəyi, təsirli həllər və davamlı inkişafa aparıcı mühitin formalaşdığını diqqətə çatdırıb. O, birgə Startap İnkubatorunun yaradılması, Sənaye-Universitet tədqiqat tərəfdaşlığının gücləndirilməsi üçün innovasiya mübadilə proqramlarının işə salınması, tələbələr üçün sahibkarlıq düşürgələrinin və inklüziv texnologiya seminarları, təcrübə proqramlarının təşkil olunması, birgə tədqiqat qrantlarının verilməsi, illik innovasiya çağırışlarının elan edilməsi, Universitet-Sənaye Məsləhət Şuralarının yaradılması kimi işlərin əhəmiyyətindən danışdı. BDU-da bu işlərə başladığını vurğulayan rektor misal olaraq "Bayramlı Group" ilə birgə həyata keçirilən layihələrdə texnoloji nailiyyət və yaradıcı həllərdən istifadə olduğunu deyib.

Rektor "Startapların və Gələcək Inklüziv Texnologiyaların Önəmi" sessiyasında gələcəkdə davamlılıq, iqtisadi inkişaf və sosial rifah kimi mühüm məsələləri həll etmək üçün innovasiya və yaradıcılığın

gücündən kollektiv şəkildə istifadə etmək imkanının təmin olunmasına yönələn bir sıra təkliflərə çıxış edib, BDU-nun bu işdə yaxından iştirak edəcəyini, bilik mübadiləsi və tərəfdaşlıqların qurulması üçün unikal platformanın zəruriliyini diqqətə çatdırıb. O, birgə Startap İnkubatorunun yaradılması, Sənaye-Universitet tədqiqat tərəfdaşlığının gücləndirilməsi üçün innovasiya mübadilə proqramlarının işə salınması, tələbələr üçün sahibkarlıq düşürgələrinin və inklüziv texnologiya seminarları, təcrübə proqramlarının təşkil olunması, birgə tədqiqat qrantlarının verilməsi, illik innovasiya çağırışlarının elan edilməsi, Universitet-Sənaye Məsləhət Şuralarının yaradılması kimi işlərin əhəmiyyətindən danışdı. BDU-da bu işlərə başladığını vurğulayan rektor misal olaraq "Bayramlı Group" ilə birgə həyata keçirilən layihələrdə texnoloji nailiyyət və yaradıcı həllərdən istifadə olduğunu deyib.

BDU beynəlxalq QS reytingi üzrə ölkə birincisi oldu

Dünyanın ən nüfuzlu reyting təşkilatlarından biri hesab olunan "QS Quacquarelli Symonds" agentliyi "QS World University Rankings 2025" nəticələrini elan edib.

BDU böyük uğura imza atmaqla "QS World University Rankings 2025"də 179 pillə irəliləyərək, 951-1000 aralığında qərarlaşıb və ölkədə lider mövqeyinə yüksəlib. Eyni zamanda tələbə-müəllim nisbəti (faculty-student ratio) indikatoru üzrə dünyada 373-cü mövqeyə, məşğulluq göstəriciləri (employer outcomes) üzrə isə 271-ci mövqeyə yüksəlib. Bununla yanaşı, müxtəlif indikatorlarına görə qiymətləndirmə nəticələrinə əsasən, BDU tələbə-müəllim nisbəti (faculty-student ratio), fakültə üzrə istinad sayı (citation per faculty), beynəlxalq tədqiqat şəbəkəsi (international research network) və məşğulluq göstəriciləri (employer outcomes) üzrə də ölkədə lider mövqedə qərarlaşıb.

Qeyd edək ki, BDU-nun "QS World University Rankings 2025"də cari qiymətləndirmə nəticəsi öncəki il ilə müqayisədə əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Ötən il BDU "QS World University Rankings"də 1001-1200 aralığında yer alırdı. Elan olunan reyting qiymətləndirilməsinə 106 fərqli ölkədən müəyyən olunan minimal tələbləri qarşılayan 5663 ali təhsil müəssisəsi cəlb olunub, 1503 ali təhsil müəssisəsi isə reyting siyahısında yer ala bilib.

BDU-nun "Applied and Computational Mathematics" jurnalının "Scopus"da 2023-cü il üçün təsir əmsalı 8.8 olub

BDU-nun təsisçiliyi ilə BDU-nun nəzdində Tətbiqi Riyaziyyat Elmi-Tədqiqat İnstitutunda dərc olunan "Applied and Computational Mathematics" jurnalının təsir əmsalı "Scopus" bazasında 8.8 olub.

Jurnalın redaksiya heyətinə dünyanın 20-yə yaxın ölkəsini təmsil edən tanınmış alimlər daxildir.

Jurnalın indiyə qədər çapdan çıxmış 61 nömrəsində dünyanın 50-dən artıq ölkəsini təmsil edən tədqiqatçıların 650-dək məqaləsi dərc olunub. Jurnalda ildə dörd nömrə olmaqla müasir tətbiqi və hesablama riyaziyyatının aktual istiqamətləri üzrə əldə olunmuş ən son elmi nəticələr çap olunur. Hazırda jurnalın 500-dən çox tanınmış rəyçisi mövcuddur.

Qeyd edək ki, jurnal həmçinin "Web of Science Core Collection" bazasında Q1 kvartillə jurnalın siyahısına daxildir.

"Gənc istedadlar" liseyinin şagirdləri Lütfi Zadə adına riyaziyyat-məntiq olimpiadasında 4 medal qazanıblar

BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyinin şagirdləri Lütfi Zadə adına riyaziyyat-məntiq olimpiadasında 4 medal qazanıblar.

Belə ki, liseyin V sinif şagirdləri Həsən Süleymanov qızıl, Şahmar Əsədov gümüş, Ruqiyyə Sadiqlı və Murad İmanov bürünc medala layiq görülüblər.

Qeyd edək ki, Lütfi Zadə riyaziyyat-məntiq olimpiadası V sinif şagirdləri arasında təşkil olunur. Olimpiadanın keçirilməsində məqsəd şagirdlərdə riyaziyyat və məntiqə olan marağın artırılması və istedadlı şagirdlərin erkən yaşlarda müəyyən edilməsidir.

BDU-da Qarabağ Universitetinin SABAH qruplarına qəbulla əlaqədar infosessiya

İyunun 5-də BDU-da Qarabağ Universitetinin SABAH qruplarına qəbulla əlaqədar infosessiya keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən BDU-nun rektoru Elçin Babayev Qarabağ Universitetinin tələbəsi və məzunu olmağın müqəddəs missiya olduğunu diqqətə çatdırıb. O qeyd edib ki, böyük Zəfərdən sonra gündən-günə çiçəklənən, yenidən qurulan Qarabağda yaradılan ilk ali təhsil ocağına dayaq, dəstək olmaq hər bir ali təhsil ocağının borcudur: "Bu gün BDU üçün qürur gündür. Bakı Dövlət Universiteti "QS Quacquarelli Symonds" dünyanın ən yaxşı universitetlərinin reytingində TOP-1000-də yer alıb. Arzu edirik ki, Qarabağ Universiteti və digər universitetlərimiz də bu siyahıda yer alsın. Əməkdaşlığı unutmamaq şerti ilə sağlam rəqabət aparaq".

Qarabağ Universitetinin rektoru Şahin Bayramov görüşün təşkilinə

görə BDU rektoruna təşəkkür edib. O bildirib ki, Qarabağ Universitetində təhsil almaq, onu təmsil etmək hər bir azərbaycanlı üçün qürurdur. Şahin Bayramov Qarabağ Universitetinin quruculuğunda BDU-nun təcrübəsindən faydalanmaq niyyətində olduqlarını bildirib. O, SABAH qruplarının Elm və Təhsil Nazirliyinin ən uğurlu layihələrindən biri, Azərbaycan ali təhsili üçün dəyər olduğunu qeyd edib, Qarabağ Universitetinin SABAH qruplarında yaradılacaq imkanlar barədə məlumat verib.

Daha sonra SABAH qruplarının İcra Komitəsinin rəhbəri Elza Səmədova bu qruplara tələbə seçimi, qəbul qaydaları ilə bağlı təqdimat edib.

Qarabağ Universitetinin Pedaqoji fakültəsinin dekanı Kəlik Gözəlova, İncəsənət fakültəsinin dekanı Türker Qasımzadə, Sosial elmlər fakültəsinin dekanı Elmar Musta-

fayev Universitetin SABAH qruplarının üstünlükləri ilə bağlı tələbələrə məlumatlandıraraq, onların suallarını cavablandırılıblar.

Azərbaycan xalqının və dövlətinin taleyində dönüş günü

Bəzi tarixi günlər xalqın gələcəyini müəyyən edən böyük başlanğıcların əsasını qoyur, onun taleyini tənəzzüldən tərəqqiyə və rifaha istiqamətləndirir. Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan Milli Qurtuluş Günü xalqımızın və dövlətimizin tarixində məhz belə müstəsna əhəmiyyətə malikdir.

1991-ci ildə xalqımız uzun illər arzusunda olduğu dövlət müstəqilliyini yenidən bərpa etsə də, təəssüf ki, qısa zaman kəsiyində müstəqilliyin itirilməsi sınağı ilə üz-üzə qaldı. Müstəqil Azərbaycan inkişaf və rifah əvəzinə günü-gündən tənəzzülə uğradı. Xalqımız vətəndaş qarşıdurmasına yuvarlandı. Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü respublikada vəziyyəti daha da gərginləşdirdi. Belə bir dözülməz şəraitdə xalqımızı və ölkəmizi bu acınacaqlı vəziyyətdən yalnız fenomenal şəxsiyyət – Ulu Öndər Heydər Əliyev çıxara bilərdi. Qədirbilən xalqımız yad təsirlərin, siyasi oyunların yaratdığı ümid-sizliyin girdabında boğulsa da, müdrik qərar verdi. Bu qərar dünyaya xilaskarlıq missiyası ilə gəlmiş Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Naxçıvandan Bakıya – ölkənin siyasi mərkəzinə dəvət edilməsi idi.

1993-cü ilin 9 iyununda xalqının səsini, harayına səs verərək Bakıya dönmə Ulu Öndər yeni və daha parlaq bir tarixin yaratıcısı oldu. Bu dönüş, qayıdış bütün mənalarda milli qurtuluşumuz, milli nıcatımız idi. Bu mənada Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri seçildiyi 1993-cü il 15 iyun tarixinin xalqımız tərəfindən Milli Qurtuluş Günü adlandırılması qədirbilən xalqımızın müdrik rəhbərinə verdiyi tarixi qiymət, öz sabahını müəyyənləşdirmək baxımından verdiyi böyük tarixi qərardır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin "Azərbaycan tarixinin dönüş nöqtəsi" adlandırdığı Milli Qurtuluş Günü bu gün əldə et-

Azərbaycan xalqının, dövlətinin taleyində böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik 15 İyun Milli Qurtuluş Günündən 31 il ötür.

diyimiz bütün uğurların təməli, məhkəmə daşı oldu.

1997-ci ildən etibarən rəsmi olaraq dövlət bayramı kimi qeyd edilən bu tarix ilk növbədə XX əsrdə ikinci dəfə əldə etdiyimiz müstəqilliyimizin xilasını kimi olduqca böyük əhəmiyyət daşıyır.

Məhz bu parlaq tarixdən sonra Ulu Öndərin yorulmaz səyləri nəticəsində dövlət müstəqilliyini itirmək təhlükəsindən xilas olan ölkəmiz ardıcıl rifah və tərəqqi yoluna qədəm qoydu. Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə qısa zaman ərzində aparılan siyasi-iqtisadi islahatlar, peşəkar ordu quruculuğu, bütün bunların fonunda yaranmış əmin-amanlıq, sabitlik, rifah xalqımızın sabaha olan ümidlərini artırdı. Xalqın inamından güc alan Ulu Öndər müstəqil Azərbaycan dövlətinin siyasi və hüquqi təsisatlarını, inkişaf strategiyasını müəyyənləşdirdi. Ümummilli Lider müqəddəs qurtuluş missiyasını xalqın hərtərəfli dəstəyi, sonsuz inamı və etibarını sayəsində uğurla gerçəkləşdirdi, xalqımızı,

dövlətimizi ən böyük bəlalardan xilas etdi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin ən böyük arzusu, həyata keçirmək istədiyi daha bir tarixi missiya 1980-ci illərin sonu, 1990-cı illərin əvvəllərində ölkəmizdə yaranmış özbaşınalıq şəraitində işğal olunmuş tarixi torpaqlarımızın azad edilməsi idi. 2003-cü ildə xalqın yüksək etimadını qazanaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilən İlham Əliyev Ulu Öndərimizin xilaskarlığı, qurtuluş, tərəqqi və rifah missiyasını uğurla davam etdirdi. Azərbaycanı günbəgün güdrətləndirən Prezident İlham Əliyev 2020-ci ilin 27 sentyabrında başlayan və tarixi Zəfərlə bitən 44 günlük Vətən müharibəsi ilə layiqli davamçısı olduğu Ümummilli Liderin ən böyük arzusunun gerçəkləşdirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin 15 iyununda başladığı milli qurtuluş savaşı Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərkərdəliyi, Qarabağın işğaldan

qurtulması ilə özünün zirvəsinə çatdı. 44 günlük Vətən müharibəsi və ötən ilin sentyabrında heç bir gün çəkməyən antiterror əməliyyatları ilə 30 illik erməni işğalına son qoyuldu, suverenliyimiz, ərazi bütövlüyümüz bərpa olundu.

Hazırda azad Qarabağımız müstəqil dövlətimizin gücü və potensialı ilə yenidən cənnətə çevrilir, doğma Vətənimiz günbəgün inkişaf edir. Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdə möhtəşəm quruculuq işləri həyata keçirilir. Xalqımız əmindir ki, Cənubi Qafqaz regionunun lider dövləti olan Azərbaycan bundan sonra da böyük uğurlar qazanacaq, öz güdrətini daha da artıracaq. Çünki ölkəmizin İlham Əliyev kimi qətiyyətli, güclü siyasi iradəyə malik, xalqının və dövlətinin maraqlarını əzmlə, cəsarətlə müdafiə edən Prezidenti var. Tezliklə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur dünyanın ən gözəl guşələrindən birinə çevriləcək və bu, tariximizə daha bir uğur səhifəsi kimi yazılacaq.

Xalqımız əmindir ki, müstəqil Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha yüksək zirvələr fəth edəcək!

Baş Prokurorluq, ETSN və BDU ətraf mühitin mühafizəsi üçün ECOLEAD platforması yaradıb

İyunun 24-də Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi və BDU ətraf mühitin mühafizəsi üçün ECOLEAD platforması yaradıb. Bununla bağlı anlaşma memorandumu Xankəndi şəhərində Baş Prokurorluğun təşkilatlığı ilə "Ətraf mühitin gücləndirilməsində maarifləndirmə və hüquq-mühafizə tədbirlərinin rolu" mövzusunda elmi-praktik konfrans çərçivəsində imzalanıb.

Konfransda çıxış edən Baş prokuror Kamran Əliyev bildirib ki, ekoloji qanun pozuntularına yol vermiş şəxslərin məsuliyyətə cəlb olunması və dəymiş ziyanın ödənilməsi ilə yanaşı, maarifləndirici, qabaqlayıcı və bərpaedici effekt daşıyan tədbirlərin də görülməsi zəruridir. ECOLEAD platformasının yaradılmasında məqsəd maarifləndirmə və hüquq-mühafizə tədbirləri yolu ilə ətraf mühitin gücləndirilməsi, ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində mütəxəssislərin əlaqələndirilməsi, bu sahələrdə mövcud təcrübəni bölüşməklə çoxtərəfli münasibətlərin səmərəli təşkili və inkişafının təşviqi,

ətraf mühitin öleyhinə qeyri-qanuni əməllərin araşdırılması, pozuntuların qarşısının alınması, toplanmış bilik və məlumatların paylaşılması, əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsidir: "Biz bu layihəni Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Bakı Dövlət Universiteti və bu sahədə fəal olan qeyri-hökumət təşkilatları ilə həyata keçiririk". BDU rektoru Elçin Babayev isə qeyd edib ki, ECOLEAD platformasının yaradılması ilə bağlı anlaşma memorandumunun imzalanması ekoloji cinayətlərə qarşı mübarizə və təbii irsimizin qorunması sahəsində səylərin birləşdirilməsi baxımından vacib addımdır:

"Bakı Dövlət Universiteti bu problemlərin həllində apardığı elmi tədqiqatları ilə yaxından iştirak edir. Universitetdə ekoloji çirklənmənin mənbələrini və təsirlərini müəyyən etməklə yanaşı, onun azaldılması və bərpası üçün effektiv tədqiqatlar aparılır. ECOLEAD platformasının mərkəzində ekoloji cinayətlərin araşdırılması, prokurorluq əməkdaşları, ekoloqlar, BDU-nun elmi-pedaqoji heyəti və qeyri-hökumət təşkilatlarının birgə səyləri ilə pozuntuların qarşısının alınması kimi mühüm missiya dayanır. Platformanın əsas komponentləri - "ECOLAB", "Ekoklinik" və "Cərimə Parkı - Təbiətin qisası" ətraf mühit

problemlərinin həllinə mühüm töhfə verəcək. ECOLEAD platforması xüsusilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarında münasibətdən sonrakı ekoloji problemlərin həllində peşəkarların birgə işləməsi üçün əməkdaşlıq məkanı kimi xidmət edəcək.

BDU olaraq ECOLEAD platformasının nizamnaməsinin hazırlanmasında, layihə çərçivəsində qeyd olunan sahələrdə qarşılıqlı multidissiplinar heyət modellərinin formalaşdırılmasında yaxından iştirak edəcəyik. BDU-da ECOLEAD Klinikasının yaradılması tapşırıqların səmərəli icrası, ekoloji problemlərin vaxtında həlli üçün vacibdir. Klinika ekoloji pozuntuların aşkarlanması, qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı tapşırıqların operativ icrasını təmin edəcək".

Qeyd edək ki, anlaşma memorandumunu Baş prokurorun müavini Heydər Məmmədov, ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini Umayra Tağıyeva və Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev imzalayıblar.

BDU-nun həmtəsisçisi olduğu "TWMS Journal Pure and Applied Mathematics" jurnalı 489 beynəlxalq nəşr arasında 6-cı yerdə

"Clarivate Analytics" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin hesabatına əsasən, Türk Dünyası Riyaziyyat Cəmiyyətinin və Bakı Dövlət Universitetinin (BDU) "Web of Science" bazasında indekslənən "TWMS Journal Pure and Applied Mathematics" jurnalının impakt faktoru 3.6 olub. Hazırda jurnalın 5 il üzrə orta impakt faktoru 2.1 təşkil edir.

Jurnal dünyada "Web of Science" bazasında "Riyaziyyat" kateqoriyası üzrə indekslənən 489 beynəlxalq nəşr arasında 6-cı yerdə, "Tətbiqi riyaziyyat" kateqoriyası üzrə isə 331 beynəlxalq nəşr arasında 8-ci yerdə qərarlaşıb.

BDU-nun nəzdində Tətbiqi Riyaziyyat Elmi-Tədqiqat İnstitutunda nəşr olunan jurnalın indiyə qədər 29 nömrəsində 290-dan artıq məqalə dərc edilib.

Qeyd edək ki, 2015-ci ildə jurnal "Clarivate Analytics" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin "Emerging Sources Citation Index", 2020-ci ildə isə "Science Citation Index Expanded" bazasına daxil edilib. Jurnalda dərc olunan məqalələr "MatReviews", "Zentrblatt" kimi bazalarda arxivlənir.

İslam dünyasının ən müqəddəs bayramlarından sayılan Qurban bayramı bütün müsəlman ölkələrində təmtəraqla qeyd olunur. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Qurban bayramı Azərbaycanda dövlət səviyyəsində bayram edilir.

Dini qurban kəsmə mərasimi İslamdan əvvəl də mövcud olub, lakin o vaxtlar günahdan təmizlənmək və sair üçün edilirdi. Hicrinin (Məhəmməd Peyğəmbərin Məkkədən Mədinəyə köçməsi) ikinci ilindən sonra qurban kəsmənin İslam aləmində başqa məqsədləri və səbəbləri yaranıb. Belə ki, dini qurban kəsmə İslam

Humanizm və həmrəylik bayramı

aləmində böyük ruh yüksəkliyi, dindarlıq, xeyriyyəçilik, başqalarına kömək etmək kimi əlamətlərə

lərə yiyələnib. Dini qurban kəsmə İbrahim Peyğəmbərin həyatında baş verən əhvalatdan sonra

yaranıb. İnsanları humanizmə, mərhəmətə və vəhdətə dəvət edən Qurban bayramında müsəlmanlar Haqq yolunda, nəci bəy amallar uğrunda hər cür fədakarlığa hazır olduqlarını nümayiş etdirir, Ulu Yaradana yaxınlığın sevincini yaşayırlar.

Bəşər mədəniyyətinin möhtəşəm mərhələsini təşkil edən İslam sivilizasiyası xalqımızın dünyagörüşünün formalaşmasında və milli-mədəni inkişafında müstəsna rol oynayıb, mütərəqqi İslam adət-ənənələri və mənəvi-əxlaqi dəyərləri Azərbaycanda

hər zaman uca tutulub. İslam dünyasının tarixi-mədəni mərkəzlərindən biri kimi Azərbaycan dünya mədəniyyətinə və elmi-fəlsəfi fikrinin inkişafına misilsiz töhfələr bəxş edib.

Ölkəmizin rifahı, firavanlığı üçün edilən dualar, Allaha şükranlıq hissi ilə kəsilən qurbanlar cəmiyyətimizdə milli-mənəvi həmrəylik ruhunu daha da gücləndirir.

İnsanları humanizmə, mərhəmətə və vəhdətə dəvət edən Qurban bayramınız mübarək olsun! Uca Yaradan dua və niyyətlərinizi qəbul, xalqımıza, dövlətimizə daim sülh bəxş etsin!

İldırım: insana təsiri, fəsadları, ondan qorunma yolları

İldırım buludların içərisində, iki bulud arasında və ya buludlarla yer səthi arasında elektrik boşalmalarının baş verdiyi atmosfer hadisəsi olub göy gurultusu və şimşək çaxması ilə müşayiət edilir. Şimşək dedikdə qeyd edilən elektrik boşalmaları zamanı yaranan işıqlı qırıq xətt və ya şaxələnmiş xətlər nəzərdə tutulur. İldırım zamanı yaranan şimşəyin işığı parlaq və gözqamaşdırıcı olur, əyri xətlərlə bir neçə kilometr uzunluğunda olur və əksər hallarda çoxlu qollara bölünür.

Bu məqalədə baxılan xətti və şaxələnmiş xətti ildırım növü, bir qayda olaraq, əsasən nisbətən böyük ölçülü topa buludlar arasında, bəzi hallarda isə bir topa bulud daxilində və ya buludla Yer səthi arasında qığılcımlı boşalma şəklində yaranır və adətən güclü yağış, dolu və fırtına ilə müşayiət olunur. Lakin bəzən ildırım çaxmasına baxmayaraq, yağış yağması müşahidə edilmir. Belə yağışsız ildırım "quru ildırım" adlanır və çox nadir hallarda baş verir.

İldırımın yaranma səbəbi əsasən havada olan su buxarının kondensasiya və ionlaşması ilə əlaqədardır. Havada olan su buxarı kondensasiya etdikdə və yuxarı qalxan hava axını kondensasiya etmiş həmin damcılardan içərisindən sürətlə keçdikdə onları parçalayır, müsbət və mənfi ionlara ayırır. Həmin ionlar buludun müxtəlif sahəsinə yığıldıqda qüvvətli elektrik sahələri əmələ gəlir. Bir buludun müsbət (və ya mənfi) qütbü ilə digər buludun mənfi (və ya müsbət) qütbü və ya yüklü buludla induksiya nəticəsində əks adlı yüklənmiş yer səthi arasında gərginlik müəyyən həddə çatanda havada elektrik boşalması (deşilmə hadisəsi) baş verir. İldırım çaxması zamanı yüklənən səthlərdə əmələ gələn və elektrik boşalmasının yaranmasına səbəb olan gərginlik adətən bir neçə milyon voltdan milyard volta, boşalma zamanı yaranan cərəyanın şiddəti isə 500 min ampere

qədər ola bilər. Şimşək zamanı yaranan işıqlı xətlər daxilində və onların çox yaxın ətrafında temperatur ani olaraq kəskin yüksəlir. Adətən bu halda temperatur Günəşin səthindəki temperaturdan 5-6 dəfə böyük olur və Selsi şkalası ilə 30000 dərəcəyə qədər çata bilər. Səs sürətindən böyük sürətlə hərəkət edən təyyarənin uçuşu zamanı baş verən proseslərə analoji olaraq temperaturun belə kəskin yüksəlməsi nəticəsində işıqlı xətlər ətrafında havanın sürətli genişlənməsi və partlayışı baş verir ki, bu da göy gurultusunun yaranmasına səbəb olur. Havada səsin yayılma sürəti işıq sürətindən çox-çox kiçik olduğuna görə göy gurultusu şimşək işığından bir neçə saniyə sonra bizə gəlir ki, bu da ildırımın bizdən hansı məsafədə çaxdığını müəyyən etməyə, gurultunun davam etmə müddəti isə şimşəyin ölçüləri haqqında fikir yürütməyə imkan verir.

Yer səthi ilə buludlar arasında boşalma zamanı əksər hallarda ildırım uca ağaclara, dəmir yollarında olan transformator qurğularına, müxtəlif çoxmərtəbəli bina və obyektlərə düşərək yanğınlara səbəb olur. Ona görə bir qayda olaraq təsərrüfat obyektlərinin, bina və müxtəlif qurğuların ildırımından zədələnmə təhlükəsini azaltmaq üçün yerlə birləşdirilmiş ildırım ötürücülərindən istifadə edilir.

Təəssüf ki, bir çox hallarda insanlar da ildırım vurmadan bu və ya digər dərəcədə zərər çəkirlər. Belə ki, ildırım insan həyatı üçün təhlükəli təbiət hadisələri arasında özünəməxsus yer tutur. Fırtına, qasırga, tufan kimi təbiət hadisələri ilə müqayisədə ildırım vurmadan ölənlərin sayı daha çoxdur. Hər il dünyada 200 mindən çox insan ildırım vurmadan bu və ya digər dərəcədə xəsarət alır, 3000-ə yaxın (bəzi mənbələrin məlumatlarına əsasən hətta 24 minə yaxın) insan isə ildırım vurma nəticəsində dünyasını dəyişir. İldırımla bağlı ölənlərin sayının artması isə insanların bu təbiət hadisəsindən

məlumatsızlığı və kifayət qədər qoruna bilmədiklərini göstərir. Bu isə öz növbəsində təbiətin və ekosistemin qorunması, o cümlədən, insanların maarifləndirilməsi sahəsində silsilə tədbirlərin həyata keçirilməsini tələb edir. Bütün dünyada olduğu kimi, ölkəmizdə də son illər, xüsusilə son aylar ildırımların və ildırım vurma hallarının sayının əhəmiyyətli dərəcədə artması müşahidə edilir ki, bu da baxılan məsələni gündən-günə daha da aktuallaşdırır.

İldırımın təsirinə məruz qalan insanlarda yanıqlar əmələ gəlir, çox vaxt damarlar partlayır, beyinə qansızma olur. İldırım vuran adamlar hətta sağ qalsalar belə, parlaq işıq və güclü zərbənin təsirindən bir müddət sonra gözlərində katarakta, görmə qabiliyyətində ciddi pozuntular və iflic əmələ gələ bilər. İldırım vurmasından sonra bəzi insanlar müvəqqəti, yaxud daimi qulaq ağrısı və görmə problemləri yaşayır. İldırımın sinir sisteminə təsiri nəticəsində yaddaş itkiləri, baş ağrıları, koordinasiya problemləri və ya digər nevroloji problemlər yarana bilər. İldırım vurmadan sonra bir sıra psixoloji problemlərin (stress, qorxu və s.) də yaranma ehtimalı var.

İldırım vurma zamanı ölümün əsas səbəbi ürək qan-damar sisteminin və tənəffüs mərkəzinin fəaliyyətinin dayanmasıdır. İldırım vurma zamanı zərərçəkmiş adamı mümkün qədər qısa müddətdə yaxınlıqdakı xəstəxanaya və ya müvafiq tibbi mərkəzə çatdırmaq lazımdır. Bu mümkün olmadıqda isə təcili yardım çağırılmalı, ürək və tənəffüs fəaliyyəti pozulduğuna görə, ölüm hallarının qarşısının alınması üçün həkim gələnə qədər reanimasiya tədbirləri görülməli, zərərçəkmişin ürəyi masaj edilməli, süni tənəffüs və zəruri hallarda isti çay və ağrıkeçici dərmanlar verilməlidir.

İldırım vurma zamanı ilk anlarda heç bir simptom müşahidə edilmədikdə belə, zərərçəkmiş

adamı mütləq həkim nəzarətindən keçirmək lazımdır, çünki bəzi hallarda ildırım vurma zamanı bir sıra daxili orqanlarda yaranan travmalar bir neçə saatdan və hətta bir neçə gündən sonra özünü büruzə verə bilər.

Bəs ildırımdan qorunmaq üçün nə etmək lazımdır?

İldırımdan qorunmağın Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərəfindən də dəstəklənən aşağıdakı yolları təqdim edilir:

- yağışlı-şimşəkli havada mənzildə olduqda qapı və pəncərələri bağlayın;
- elektrik cihaz və avadanlıqlarını cərəyan mənbəyindən ayırın, təhlükə vaxtı onlara toxunmayın;
- radiator və digər qızdırıcı sistemlərin borularına əl vurmeyin;
- bu müddət ərzində duş qəbul etməyin, qab-qacaq və paltar yumayın, çünki su yaxşı elektrik keçiricisidir;
- təhlükə vaxtı mənzilləri tərk etməyin, çünki belə hallarda ən təhlükəsiz yer qapalı yerlərdir;
- açıq sahədə şiddətli şimşək və yağış altında saçların qalxdığı hiss edilirsə, bu, ildırım vurma riskinin olması deməkdir. Belə hallarda ayaqlar birləşmiş vəziyyətdə dərhal diz üstə yerə çökülməsi, əllərin dizlərin üstünə qoyulması və önə doğru əyilmək tövsiyə olunur (bu, "embrion vəziyyəti" adlanır);
- yağışlı və göy gurultulu havada küçədə olarkən ildırımdan qorunmaq üçün bayraq, telefon, işıq və buna bənzər digər metal dirəklərdən uzaqda dayanın, çünki bu cür dirəklərə ildırımın düşmə riski daha çoxdur;
- güclü yağışlı, şimşəkli havada açıq sahələrdə qalanlar üçün ən təhlükəsiz yer avtomobilin içi və ya digər bağlı metal konstruksiyalardır. Təhlükə zamanı avtomobili saxlayın, şüşələri qaldırın, radioantennanı endirin və avtomobildə oturarkən onun metal hissələrinə toxunmayın;
- təhlükə vaxtı avtomobili

ağac altında saxlamayın;

- mağara, vadi və alçaq ağaclar ən yaxşı təhlükəsiz yerlər hesab olunur;

- meşədə açıq sahədə çadır qurmayın;

- islanmış bədən və paltarlar ildırım vurma təhlükəsini artırır, şimşəkli-ildırımlı havada yaş paltar və yaş ayaqqabı ilə gəzməyin;

- təhlükə vaxtı üstü açıq nəqliyyat vasitələrini tərk edin;

- açıq çətilərdə çətilər açmayın, çünki çətilərin üst hissəsindəki metal çubuq ildırım zamanı çox təhlükəlidir;

- yağışlı, ildırımlı havada bayırda və evdə telefonla danışmayın;

- təhlükə vaxtı dəmir yolunun yaxınlığında dayanmayın;

- dənizdə çimirsinizsə və ya qayıqdasınızsa dərhal sudan sahile çıxmağa çalışın;

- traktor, kombayn, otbiçən maşın, motosiklet, velosiped və sair bu kimi vasitələrdən 30 metr aralı dayanın;

- Qrup halındasınızsa, toplu halda qalmaqdan, bir-birinizdən ən azı 1,5 metr məsafədə dayanın.

Son olaraq ümid edirik ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının cari ilin noyabr ayında Bakıda keçiriləcək 29-cu sessiyası (COP29) da ətraf mühitin mühafizəsi, ekosistemin saflaşdırılması və iqlim dəyişmələri ilə mübarizə istiqamətində əhəmiyyətli töhfələr verəcək. Şübhə etmirik ki, bu sessiyada qəbul ediləcək qərarların icrası digər dağıcı təbiət hadisələri ilə yanaşı, çoxsaylı insanların vəfatına və müxtəlif dərəcəli xəsarətlər almasına səbəb olan ildırımların da illik sayının azalmasına və ya ən azı stabilləşməsinə səbəb olacaq.

Aydın KAZIMZADƏ
BDU-nun professoru,
AMEA-nın müxbir üzvü

BDU və Tailandın Krirk Universiteti arasında əməkdaşlığa dair görüş

İyunun 12-də BDU-nun Tailandın paytaxtı Banqkok şəhərində "Times Higher Education" (THE) agentliyinin təşkilatçılığı ilə "Qlobal Davamlı İnkişaf Konqresi"ndə iştirak edən nümayəndə heyəti bu ölkənin Krirk Universitetində görüş keçirib.

Görüşdə BDU rektorunun rəqəmsallaşma və informasiya texnologiyaları üzrə müşaviri Şəbnəm Səfərova, BDU-nun Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Rauf Həsənov, Krirk Universitetinin beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə direktoru Çanidapha Nunualvutivonq və ingilisdilli proqramlar üzrə direktoru Con Valş iştirak ediblər.

BDU rektorunun rəqəmsallaşma və informasiya texnologiyaları üzrə müşaviri Şəbnəm Səfərova səmimi qarşılannmaya görə təşəkkürünü bildirib. BDU-nun son illər müasir dövrün tələblərinə uyğun inkişafı istiqamətində həyata keçirilən işlərdən danışan müşa-

vir Universitetin strateji hədəfləri və mövcud beynəlxalq əlaqələri barədə məlumat verib.

Krirk Universitetinin beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə direktoru Çanidapha Nunualvutivonq bildirdi ki, əsas 1952-ci ildə qoyulmuş universitetin əsas missiyası elm və təhsil üzrə bacarıqların inkişaf etdirilməsi, sosial cavabdehliyin təbliği. Krirk Universitetində 7 fakültədə 12 mindən çox tələbə (o cümlədən 7000-ə yaxın xarici tələbə) təhsil alır. O, profili nəzərə alınmaqla bütün elm sahələrində

BDU ilə əməkdaşlıq imkanlarının mövcudluğunu qeyd edib.

Görüşdə universitetlər arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın yaradılması barədə geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Qeyd edək ki, Krirk Universiteti QS dünya universitetləri fənn reytingində 101-150-ci, QS Cənub-Şərqi Asiya universitetləri reytingində 29-cu, QS Asiya universitetləri reytingində 130-cu, Tailand üzrə isə 4-cü sırada yer alır.

BDU-nun nümayəndə heyəti Tailandın Kasetsart Universitetində olub

İyunun 13-də BDU-nun Tailandın paytaxtı Banqkok şəhərində "Times Higher Education" (THE) agentliyinin təşkilatçılığı ilə "Qlobal Davamlı İnkişaf Konqresi"ndə iştirak edən nümayəndə heyəti bu ölkənin Kasetsart Universitetində görüş keçirib.

Görüşdə BDU rektorunun rəqəmsallaşma və informasiya texnologiyaları üzrə müşaviri Şəbnəm Səfərova, BDU-nun Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Rauf Həsənov, Kasetsart Universitetinin prezidenti Çonqraq Vaçrinrat, prezidentin beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə köməkçiləri Supapatpimol Simli və Çamaipak Maiklad, Elm fakültəsinin dekani Apisit Sonqsasen və Təhsil fakültəsinin nümayəndələri iştirak ediblər.

BDU rektorunun müşaviri Şəbnəm Səfərova səmimi qarşılannmaya görə Kasetsart Universitetinin rəhbərliyinə təşəkkürünü bildirib. Şəbnəm Səfərova Tailandın nüfuzlu ali təhsil ocağı olan Kasetsart Universiteti ilə əməkdaşlığın hər iki universitet üçün səmərəli olacağını bildirib, gə-

ləcəkdə birgə layihələrin həyata keçirilməsi, akademik və elmi əməkdaşlıq perspektivlərindən bəhs edib.

Kasetsart Universitetinin prezidenti Çonqraq Vaçrinrat Azərbaycanın ən qədim və böyük universiteti olan BDU ilə əməkdaşlığın gələcəkdə daha yüksək formada inkişaf etdiriləcəyinə əminliyini bildirib. O, bu görüşün Azərbaycan universitetləri ilə ikitərəfli əməkdaşlığın başlanğıcı olduğunu, əlaqələrin daha da genişləndirilməsi üçün söy göstərəcəklərini, tələbələrin, akademik və inzibati heyətin mübadiləsində və yay məktəblərinin təşkilində maraqlı olduqlarını vurğulayıb. Çonqraq Vaçrinrat BDU-nun akademik

heyətinin Kasetsart Universitetinin tələbə və akademik heyətinə Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, iqtisadiyyatı haqqında onlayn qaydada mühazirələr verməsini təklif edib.

Qeyd edək ki, əsas 1943-cü ildə qoyulan Kasetsart Universiteti QS dünya universitetləri reytingində 781-790-cı, QS Sustainability reytingində 417-ci, QS dünya universitetləri fənn reytingində isə 62-ci sırada yer alır. Kasetsart Universiteti "Green Metric" reytingi üzrə "yaşıl universitet" kimi Tailandda 1-ci, dünyada isə 38-ci sıradadır. Burada 35 fakültədə 424 proqram üzrə 70000-dən çox tələbə təhsil alır.

BDU-nun Mədəniyyət-Yaradıcılıq Mərkəzi Ahıl Şəxslər üçün sosial xidmət müəssisəsində konsert təşkil edib

İyunun 12-də BDU-nun Mədəniyyət-Yaradıcılıq Mərkəzinin kollektivi Qurban bayramı münasibətilə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinin Bilgəhdəki Ahıl Şəxslər üçün sosial xidmət müəssisəsində konsert təşkil edib.

Ahıl şəxslər üçün sosial xidmət müəssisəsinin direktoru Samirə Mehtiyeva müqəddəs Qurban bayramının həm də ahılları yada salmaq, onlarla görüşüb ünsiyyət saxlamaq üçün fürsət olduğunu deyib. O, müəssisənin sakinlərinə dövlət qayğısından və belə proqramların onların asudə vaxtının təşkilində əhəmiyyətindən danışdı.

Daha sonra Mərkəzin əməkdaşlarının ifasında konsert proqramı təqdim olundu. Mərkəzin əməkdaşlarının müxtəlif musiqi nömrələri ahıllara əsl bayram əhval-ruhiyyəsi bəxş edib.

THE-nin "Qlobal Davamlı İnkişaf Konqresi"ndə BDU təcrübəsindən danışılıb

İyunun 13-də Tailand Krallığının paytaxtı Banqkok şəhərində dünyanın ən nüfuzlu reyting təşkilatlarından biri olan "Times Higher Education" (THE) agentliyinin təşkilatçılığı ilə "Qlobal Davamlı İnkişaf Konqresi" keçirilir. 3 gündür davam edən Konqresdə 3000-dən çox nümayəndə və 350-dən artıq məruzəçi iştirak edir.

BDU-nun rektorunun keyfiyyət təminatı üzrə müşaviri Asiman İlyasov Konqresdə məruzəçi kimi BDU-da Davamlı İnkişaf Məqsədləri ilə bağlı görülən işlərə, perspektiv hədəflərə dair təqdimatla çıxış edib. Rektorun müşaviri çıxışında "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində görülmüş işlər barədə məlumatı və BDU-nun "QS dayanıqlılıq reytingi 2024" (QS Sustainability Ranking) və "THE Impact Ranking 2024" nəticələri üzrə uğurlarını tədbir iştirakçılarına diqqətinə çatdırıb.

BDU-da nanokompozitlərin ağız boşluğu xəstəliklərinin müalicəsində istifadə perspektivləri araşdırılır

Biologiya fakültəsinin dekani, professor Afət Məmmədovanın həmmüəllifi olduğu "Efir yağları əsasında bio-kompozitin tədqiqi: ağız boşluğunun bakterial səthinin inqibə edilməsində molekulyar doking və in vitro analizləri" ("Exploring essential-oil based bio-composite: molecular docking, and in vitro analysis for oral bacterial biofilm inhibition") adlı məqalə "Web of Science" bazasında Q2 kvartillə jurnallar siyahısına daxil olan (IF: 4.8) "Frontiers in Chemistry" jurnalında dərc olunub.

Ağız boşluğundakı bakterial biotəbəqələr antimikrob preparatlara qarşı müqavimətin inkişafının əsas səbəbidir. Bu da periodontit və gingivit də daxil olmaqla ağır xəstəliklərə səbəb ola bilər. İşdə efir yağları əsasında nanokompozitlərin bu xəstəliklərin müalicəsində perspektiv metod olduğu göstərilir. Məqalədə hil, mixək və darçın efir yağları əsasında nanokompozitlərin in vitro analizi əsasında ağız boşluğundakı bakterial infeksiyaların müalicəsində istifadə oluna biləcəyi qeyd olunub.

BDU-da yeni ixtisas və ixtisaslaşmalar açılacaq

2024/2025-ci tədris ilində Bakı Dövlət Universitetində (BDU) bakalavriatura və magistratura səviyyələrində yeni ixtisas və ixtisaslaşmalar açılacaq.

Belə ki, yeni tədris ilindən etibarən BDU-da bakalavriatura səviyyəsində "Ekologiya mühəndisliyi" ixtisası üzrə ilk dəfə olaraq kadr hazırlığına başlanılacaq.

Magistratura səviyyəsində isə 7 yeni ixtisaslaşma açılacaq. Bunlar "Korreksiyaedici təlimin metodika və metodologiyası", "Ölkəşünaslıq (Qazaxıstan üzrə)", "Ölkəşünaslıq (Özbəkistan üzrə)", "Ərzaq məhsullarının ekspertizası və marketinqi", "Şəhər kadastrı", "Akvabitkilər", "Mədəniyyət hüququ" ixtisaslaşmalarıdır.

Astrofizika kafedrası: "Yay fəslə Azərbaycanın iyunun 21-i saat 00:50:56-da daxil olacaq"

Yay fəslə (Yay Günəş duruşu) Azərbaycanın iyunun 21-i saat 00:50:56-da daxil olacaq.

Fizika fakültəsinin Astrofizika kafedrasından verilən məlumata görə, bu zaman Yer fırlanma oxu Günəş istiqaməti ilə ən kiçik bucaq əmələ gətirəcək və ya Günəş həmin gün günorta

vaxtı üfəqdən maksimum hündürlükdə (Bakı üçün 73.1) olacaq. Həmin gün ən uzun gündüz və ən qısa gecə yaşanacaq. Gündüzün uzunluğu 15 saat 3 dəqiqə 23 saniyə, gecənin uzunluğu isə 8 saat 56 dəqiqə 37 saniyə olacaq. Günəş qədər məsafə 152.025 milyon km təş-

kil edəcək. 14 gündən sonra isə - iyulun 5-i saat 09:06-da Yer orbitinin Günəşdən ən uzaq nöqtəsində - afelidə, Günəşə qədər məsafə isə 152.1 milyon km olacaq.

Yay fəslinin uzunluğu 93 gün 15 saat 52 dəqiqə 40 saniyə təşkil edəcək.

BDU-nun nəzdində “Gənc istedadlar” liseyinin V siniflərinə qəbul imtahanı keçirilib

İyunun 18-də BDU-nun nəzdində “Gənc istedadlar” liseyinin V siniflərinə qəbul imtahanı keçirilib.

Liseyə qəbul olmaq üçün 2535 nəfər müraciət edib.

İmtahan prosesi mütəşəkkil qaydada keçirilib, şagirdlərin öz bilik və bacarıqlarını göstərə bilmələri üçün bütün şərait yaradılıb. İmtahanın nəticələrinin bir həftə ərzində açıqlanacağı gözlənilir.

“Gənc istedadlar” liseyi ölkənin ən yaxşı liseyləri

sırasındadır. Liseyin şagirdləri hər il beynəlxalq və ölkə əhəmiyyətli müsabiqə və olimpiadalarda önəmli yerlər qazanırlar.

BDU-nun buraxılış kurs tələbələri 100-dən çox qurumda tədris və istehsalat təcrübəsi keçiblər

İyunun 13-də 2023/2024-cü tədris ilinin yaz semestrində BDU-nun bütün fakültələrinin buraxılış kurs tələbələri tədris planına uyğun olaraq tədris, istehsalat və pedaqoji təcrübə keçiblər.

Ölkənin 100-dən çox aparıcı müəssisə və təşkilatında BDU-nun 2768 tələbəsi istehsalat, 2132 tələbəsi isə tədris təcrübəsində iştirak edib.

Müəllimlik ixtisası üzrə təhsil alan buraxılış kurs tələbələri isə iyunun 5-dək Bakı şəhərinin orta ümumtəhsil məktəbləri və liseylərdə pedaqoji təcrübə keçirlər. Pedaqoji təcrübə Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsi, İdarənin tabeliyində olan ümumtəhsil məktəbləri və BDU arasında bağlanmış üçtərəfli müqavilə əsasında tənzimlənir. Ümumilikdə 2023/2024-cü tədris ili üzrə pedaqoji təcrübədə BDU-nun 1225 tələbəsi iştirak edir.

BDU-da yaz imtahan sessiyası uğurla davam edir

İyunun 3-dən etibarən BDU-da 2023-2024-cü tədris ilinin yaz semestrinin imtahan sessiyası başlayıb. Sessiya 5 həftə ərzində davam edəcək.

Bakalavriatura səviyyəsi üzrə imtahanlar yazılı və şifahi olmaqla iki növbədə (saat 10:00 - 13:00 və saat 14:00 - 17:00), magistratura səviyyəsi üzrə saat 14:00-dan 17:00-dək keçirilir.

İyunun 20-dək bakalavriatura səviyyəsində 684 qrup üzrə 15 mindən çox, magistratura səviyyəsində 255 ixtisaslaşmada 1091 tələbə imtahan verib. Müxtəlif səbəblərdən imtahanda iştirak etməyən təhsilənlərə həmin fənlərdən imtahan vermək üçün 2024-cü il iyul ayının 3-dən 10-dək şərait yaradılacaq.

Sessiyanın gedişinə operativ

nəzarət, tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsində şəffaflığı təmin etmək məqsədilə İmtahan Qərargahı və Apelyasiya Komissiyası yaradılıb. Komissiya sessiya müddətində imtahanların gedişi ilə əlaqədar ərizə, təklif, Elm və Təhsil Nazirliyinin “Qaynar xətt”i vasitəsilə daxil olmuş şikayətlərin araşdırılmasını təmin edəcək.

BDU məzunu, ABŞ-nin Şimali Dokota Universitetinin professoru Azər Əhmədovla görüş

İyunun 28-də Bakı Dövlət Universitetində BDU məzunu, Amerika Birləşmiş Ştatlarının (ABŞ) Şimali Dokota Universitetinin professoru Azər Əhmədovla görüş keçirilib.

Rektor Elçin Babayev bildirdi ki, BDU fəaliyyət göstərdiyi 105 illik dövr ərzində 200 mindən çox yüksəkixtisaslı mütəxəssis yetişdirib. BDU məzunları dünyanın müxtəlif ölkələrində və Azərbaycanda Universiteti layiqincə təmsil edirlər. Rektor BDU-nun öz məzunları ilə fəxr etdiyini diqqətə çatdırıb.

O, BDU-da müasir dövrün

tələblərinə uyğun infrastruktur islahatlarının aparıldığını, ABŞ-nin Şimali Dokota Uni-

versiteti ilə xüsusilə riyaziyyat və kimya istiqamətlərində əməkdaşlıq etməkdə, ikili diplom proqramı imzalamaqda maraqlı olduğunu deyib. Rektor Şimali Dokota Universiteti ilə “yaradıcılıq məzuniyyəti” (“sabbatical leave”) yolu ilə əməkdaşlıq imkanlarının olduğunu da deyib.

Şimali Dokota Universitetinin professoru Azər Əhmədov BDU məzunu kimi daim Universitetin təəssübünü çəkdiyini bildirib, xüsusilə magistratura və doktorantura pillələrində əməkdaşlığın vacib olduğunu deyib.

Türkiyənin Ankara Sosial Elmlər Universiteti BDU-da sosiokənd sisteminin universitetlərdə tətbiqinə dair seminar keçirib

Türkiyənin Ankara Sosial Elmlər Universitetinin nümayəndələri BDU-da sosiokənd sistemi və ekosistemin universitetlərdə tətbiqinə dair ikigünlük seminar keçiriblər.

Seminarın açılışında çıxış edən BDU-nun sosial məsələlər, tələbələrlə iş və ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə prorektoru Əliş Ağamirzəyev bildirib ki, sosial elmlər sahəsində hər iki universitet arasında səmərəli əməkdaşlıq mövcuddur. Ötən il BDU və Ankara Sosial Elmlər Universiteti arasında anlaşma memorandumu və “Erasmus+

K171” mübadilə proqramı imzalanıb. Memorandum çərçivəsində Ankara Sosial Elmlər Universiteti ilə birgə sosial elmi-tədqiqat layihələrinin həyata keçirilməsi qərara alınıb. BDU nümayəndə heyəti Ankara Sosial Elmlər Universitetinin Sosiokəndini ziyarət edib, təcrübəsini öyrənib. Əliş Ağamirzəyev keçirilən seminarın məqsədinin Ankara Sosial Elmlər Universitetinin sosiokənd sisteminin BDU-da tətbiqi imkanlarını araşdırmaq olduğunu deyib.

Ankara Sosial Elmlər Universitetinin Sosiokəndinin rəh-

bəri, professor Erdal Akdeve və Sosiokəndin əməkdaşı, professor Çetin Öndər BDU-nun müəllim və əməkdaşları üçün sosiokənd sistemi və ekosistemin universitetlərdə tətbiqinə dair təqdimat ediblər. Seminarda BDU-da innovasiya ekosistemi və texnoparkların qurulmasının vacibliyi vurğulanıb. İnnovasiya sahəsində kadr potensialının artırılması, təhsildə sosial innovasiya fəaliyyətinin dəstəklənməsi, innovativ ideyalarını inkişaf etdirmək üçün tələbələrə dəstək göstərilməsi ilə bağlı müzakirələr aparılıb.

BDU-nun nəzdində “Gənc istedadlar” liseyinin şagirdlərinin Respublika fənn müsabiqələrində böyük uğuru

İyunun 15-də BDU-nun nəzdində “Gənc istedadlar” liseyinin 13 şagirdi Respublika fənn müsabiqələrində böyük uğur qazanıb.

Belə ki, liseyin şagirdləri Alikamal Həsənov, Suldüz Hacıyev, Mehdi Şeydalı, Saleh Həsənov Respublika fənn müsabiqələrində I, Yusif Fətullayev, Akif Qurbanov II, Tamerlan Heydərov, Ülvi Süleymanlı, Fidan Həşimova, Aysu Abbasova, Ayxan Məmmədli, Tayfun Məhərrəmli və Ağasəlim Musayev III yerə layiq görülüblər.

Respublika fənn müsabiqələri ümumi təhsil müəssisələrinin VI-VII sinif şagirdləri arasında fizika, kimya, biologiya, riyaziyyat və informatika fənləri üzrə təşkil edilir. Müsabiqənin keçirilməsinin əsas məqsədi istedadlı uşaqların aşkar olunması, şagirdlər arasında sağlam rəqabət mühitinin yaradılması, aşağı sinif şagirdlərinin müxtəlif fənlərə olan marağının artırılması, onlarla məqsədyönlü işlərin aparılması və Beynəlxalq olimpiadalara hazırlıq mərkəzlərinə namizəd şagirdlərin müəyyən edilməsidir.

BDU-nun müəllimi ABŞ-da akademik tədqiqat proqramında iştirak edir

Jurnalistika fakültəsinin Yeni media və kommunikasiya nəzəriyyəsi kafedrasının müəllimi Anzulə Cəfərova Amerika Birləşmiş Ştatlarında (ABŞ) “ABŞ institutlarının öyrənilməsi” (“SUSI for scholars”) adlı akademik tədqiqat proqramında iştirak edir.

ABŞ Dövlət Departamentinin Təhsil və Mədəniyyət Məsələləri Bürosu tərəfindən maliyyələşən qısamüddətli təhsil proqramının birinci hissəsi Arizona ştatının Feniks şəhərindəki Arizona Dövlət Universitetində təşkil edilib.

Anzulə Cəfərova Arizona Dövlət Universitetinin Walter Cronkite Jurnalistika və Kütləvi Kommunikasiya Məktəbində təşkil edilən “Süni intellekt və jurnalistika”, “Medianın cəmiyyətdə rolu”, “Dezinformasiya ilə səmərəli mübarizə yolları”, “Media savadlılığı”, “İctimaiyyətlə əlaqəli jurnalistikanın inkişafı” mövzularında müəhazirə və müzakirələrdə iştirak edib. O, ABŞ-nin əsas yayım şirkətlərində, ən son media texnologiyaları ilə təmin edilən mərkəz və laboratoriyalarında olub. BDU əməkdaşı proqram çərçivəsində bir çox dövlət rəsmiləri, o cümlədən Feniks şəhərinin meri Kate Gallego, peşəkar jurnalistlərlə görüşüb, Amerika mədəniyyəti və tarixi ilə daha yaxından tanış olub.

Qeyd edək ki, təqaüd proqramı Los-Anceles, Kaliforniya və Vaşinqtonda yerləşən media və təhsil mərkəzlərində davam edəcək.

Şirməmməd Hüseynov 1924-cü il dekabrın 17-də Şəkida anadan olub. 1940-cı ildə Şəki şəhəri Mirzə Fətəli Axundov adına 2 saylı orta məktəbi bitirib, 1940-1942-ci illərdə Şəki Müəllimlər İnstitutunun fizika-riyaziyyat fakültəsində oxuyub. O, 1945-1950-ci illərdə Filologiya fakültəsinin Jurnalistika şöbə-sində ali təhsil alıb.

Universiteti fərqlənmə diplomu ilə başa vuran Şirməmməd Hüseynov Mixail Vasilyeviç Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Jurnalistika fakültəsinin aspiranturasına daxil olub, 1954-cü ildə təhsilini tamamlayıb, dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi elmi dərəcəsi alıb.

1954-cü ildən BDU-nun Filologiya fakültəsinin Jurnalistika kafedrasında elmi-pedaqoji fəa-

Görkəmli alim Şirməmməd Hüseynovun anım günüdür

Görkəmli alim, Əməkdar jurnalist, mətbuat tariximizin və Xalq Cümhuriyyətinin ən mahir araşdırıcısı Şirməmməd Hüseynovun vəfatının ildönümüdür.

liyyətə başlayan Şirməmməd Hüseynov həyatını universitetə bağlayıb. O, burada baş müəllim, dosent, 1962-1969-cu illərdə Filologiya fakültəsinin dekanı, 1970-1976-cı illərdə Jurnalistika fakültəsinin dekanı, 1976-1988-ci illərdə Mətbuat tarixi və ideoloji iş metodları kafedrasının müdiri olub, 1988-ci ildən ömrünün sonunadək həmin kafedranın professoru vəzifəsində çalışıb.

Elmi fəaliyyətini Azərbaycan jurnalistikası tarixinin öyrənilməsinə həsr edən Şirməmməd Hüseynov mətbuatşünaslığa dair 30-dan çox kitab və monoqrafiya-

nın, 800-dən artıq elmi və elmi-publisistik məqalənin müəllifidir.

Şirməmməd Hüseynov bir alim və pedaqoq kimi Azərbaycan klassik jurnalistikasının görkəmli simaları Həsən bəy Zərdabi, Əli bəy Hüseynzadə, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, Üzeyir Hacıbəyli, Əhməd Ağaoğlu, Cəlil Məmmədquluzadə irsini hərtərəfli araşdıraraq yetişməkdə olan nəsə çatdırılmasında təqdirəlayiq xidmətlər göstərib. Alimin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurucularının fəaliyyətinə dair araşdırmalarının Azərbaycan tarixinin öyrənilməsində xüsusi əhəmiyyəti var.

Şirməmməd Hüseynov Azərbaycan klassik publisistika məktəbi ənənələrini müstəqillik dövründə yeni bir məktəb səviyyəsinə yüksəldib. Yüzlərlə jurnalistin ustadı kimi şöhrət qazanmış alimin elmi kadrların yetişdirilməsində də böyük əməyi olub. Azərbaycançılıq ideologiyasının təbliğində, gənc nəsil jurnalistlərin milli təəssübkeşlik, vətəndaşlıq ləyaqəti, obyektivlik ruhunda tərbiyə olunmasında Şirməmməd Hüseynovun xidmətləri əvəzsizdir. Bu gün də onun tələbələri BDU-da, eləcə də digər elm və təhsil müəssisələrində, kütləvi informasiya vasitələrində

öz müəllimlərinin yolunu uğurla davam etdirirlər.

Şirməmməd Hüseynovun Azərbaycan jurnalistikasının inkişafında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilib. O, bir sıra mükafatlara layiq görülüb, Azərbaycan Respublikasının "Şərəf" ordeni ilə təltif olunub.

Görkəmli alim 2019-cu il iyunun 24-də ömrünün 95-ci ilində vəfat edib.

Unudulmaz pedaqoq və publisist, əsl ziyalı Şirməmməd Hüseynovun əziz xatirəsi Azərbaycan xalqının qəlbində daim yaşayacaq.

İyunun 14-də BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyində "Son zəng" tədbiri keçirilib.

Əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olan şəhidlərimizin əziz xatirələri bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Tədbirdə çıxış edən BDU-nun tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə prorektoru Fərdə İmanov məzunları və onların valideynlərini təbrik edib. Prorektor liseyə qəbul faizi, şagirdlərin nailiyyətlərindən söz açıb. O, liseyin məzunlarının yüksək nəticələr göstərərək ölkəmizin adını daim yüksəldəcəklərinə əminliyini bildirib.

Liseyin direktoru Arif Bağirov da məzunları təbrik edib, onlara gələcək həyatlarında uğurlar arzulayıb. Direktor bildirib ki, bu il liseyi 46 məzun bitirir.

BDU-nun nəzdində "Gənc istedadlar" liseyində "Son zəng"

Onlardan 6-sı medala, 12-si isə fərqlənmə attestatına namizəddir. Həmçinin bu il "Sabahın alimləri" müsabiqəsində liseyin şagirdlərinin bir layihəsi II, üç layihəsi III yerə layiq görülüb. Liseyin şagirdləri Beynəlxalq

"Kenquru" Riyaziyyat, Lütfi-Zadə adına məntiq, Respublika fənn olimpiadalarında, Sinqapur Beynəlxalq Riyaziyyat Olimpiadası Müsabiqəsində (SIMOC) önəmli yerlər tutublar.

Sınıf rəhbərləri Rəna Həsə-

nova, Zəhra Qasımova və Yaqut Hüseynova, məzunların valideynləri adından Fikrət Əliyev və Ülviyyə Zamanova çıxışlarında məzunlara tezliklə tələbə adı qazanmağı və uğurları ilə ölkəmizin adını hər zaman ucaltmağı

arzu ediblər. Sonra rəmzi mənə daşıyan "Bilik açarı" məzunlar tərəfindən X sinif şagirdlərinə verilib.

Tədbir şagirdlərin hazırladığı ədəbi-bədii kompozisiya ilə davam edib.

İnformasiya və sənəd menecmenti fakültəsində 6 ixtisaslaşma üzrə kadr hazırlanır

İnformasiya və sənəd menecmenti fakültəsinin magistratura səviyyəsində 6 ixtisaslaşma üzrə kadr hazırlığı həyata keçirilir.

Bibliografyaşünaslıq ixtisaslaşmasını bitirən məzunlar informasiya istifadəçilərinin sorğu və tələbatlarına uyğun ilkin sənədlər əsasında informasiya logistikası və konsaltinqini, bütövlükdə informasiya menecmentini həyata keçirmək bacarıqlarına yiyələnirlər.

Bibliografik ehtiyatların yaradılması və istifadəsi ixtisaslaşmasını bitirən məzunlar bibliografik resursun yaradılması və ondan istifadəni təşkil etmək bacarıqlarını əldə edirlər.

Kitabxanaşünaslıq ixtisaslaşmasını bitirən məzunlar kitabxana işinin tarixini, inkişaf qanunauyğunluqlarını və tendensiya-

larını, perspektivlərini və hədəflərini elmi cəhətdən müəyyən etmək, tədqiqat metodlarını mənimsəmək və praktik fəaliyyətə tətbiq etmək bacarıqları qazanırlar.

Kitabxana-informasiya texnologiyası ixtisaslaşmasını bitirən məzunlar kitabxana-informasiya strukturlarında texnoloji prosesləri təşkil etmək, elektron xidmətləri həyata keçirmək, kitabxana sahəsinə innovativ istiqamətləri tətbiq etmək bacarıqlarına yiyələnirlər.

Sənəd resursları və informasiya axtarış sistemləri ixtisaslaşmasını bitirən məzunlar sənəd resurslarını formalaşdırmaq və idarə etmək, mövcud resurslarda informasiya axtarışını səmərəli üsulla təşkil etmək bacarıqları qazanırlar.

Nəşriyyat işi və redaktəetmə ixtisaslaşmasını bitirən məzunlar isə redaksiya-nəşriyyat proseslərini idarə etmək, mətn üzərində redaktə aparmaq, nəşrin redaktor hazırlığına həyata keçirmək bacarıqlarını əldə edirlər.

Sadalanən hər bir ixtisaslaşma üzrə məzunlar fundamental bilik və bacarıqlar qazanmaqla mövcud kitabxana infrastrukturunda, arxiv, muzey, nəşriyyat, mətbəə, qəzet və jurnallarda, elektron media qurumlarında, dövlət və özəl təşkilatların mətbuat xidmətlərində və digər sahələrdə çalışa bilirlər.

Eyni zamanda məzunlar müvafiq sahələr üzrə doktoranturada təhsillərini davam etdirmək imkanına malikdirlər.

BDU-da nanohissəciklərin bitkilərin morfofizioloji və biokimyəvi göstəricilərinə təsiri öyrənilir

İyunun 24-də BDU-da "Natrium nitroprussid (NNP) ilə kompleksdə olan müxtəlif nanohissəciklərin Arabidopsis thaliana bitkisinin morfofizioloji və biokimyəvi göstəricilərinə təsiri" adlı elmi seminar keçirilib.

BDU-nun Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin Biomühəndislik elmi-tədqiqat laboratoriyasının elmi işçisi Nurlan Əmrahov bitkilərdə müdafiə sistemlərinin aktivləşdirilməsində əhəmiyyətli rol oynayan natrium nitroprussid (NNP) molekulunun fərqli nanohissəciklərlə (CaSiO₃, xitozan, qrafen oksid) komplekslərinin

adi şəraitdə və duzluluq stressi altında Arabidopsis thaliana bitkisinin böyüməsi və inkişafına təsiri haqqında geniş məlumat verib.

Mövzu üzrə elmi-tədqiqat işi BDU ilə bərabər, Türkiyənin Ege Universitetində də aparılıb. Tədqiqatda bitkinin cücərmə fazisi, kökünün uzunluğu və yaş çəkisi kimi morfofizioloji göstəriciləri, katalaza, peroksidaza və askorbat peroksidaza fermentlərinin aktivliklərinin biokimyəvi analizlərinin nəticələri təhlil edilib.

Seminarla bu cür yeni nanohissəciklərin sənayedə tətbiqi və gələcək perspektivləri haqqında geniş müzakirə aparılıb

BDU-da topoloji izolyator və termoelektrik xassəli kvant materiallarının tədqiqinə dair elmi seminar

İyunun 11-də BDU-da "Topoloji izolyator və termoelektrik xassəli kvant materiallarının dizaynında əsas yanaşmalar və xassələrinin tədqiqi" adlı elmi seminar keçirilib.

BDU-nun Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin Tədqiqat və innovasiyalar sektorunun mütəxəssisi, Fizika fakültəsinin Nanomaterialların kimyəvi fizikası kafedrasının doktorantı Xatirə Mehtiyeva topoloji izolyator xassəli və termoelektrik materialların əhəmiyyəti, onların xassələrinin yaxşılaşdırılması istiqamətində mövcud olan strategiyalar və təbii sahələri haqqında geniş məlumat verib.

Qeyd edək ki, Xatirə Mehtiyeva mövzu üzrə altı ay müddətində İtaliyanın Kalabriya Universitetində elmi tədqiqat aparıb. O, apardığı elmi tədqiqatlar, onların nəticələrindən söz açıb. Həmçinin o, Bakı Dövlət

Universitetinin sənayeləşmə strategiyası üzrə "Rentgen Şüalarının Difraksiyası üsulu ilə suxurların mineraloji analizi" adlı layihəni təqdim edib.

Xəzər dənizinin səviyyəsinin müasir dəyişmələri – TƏHLİL

Son 30 ilə yaxın bir dövrdə Xəzər dənizində səviyyənin kəskin azalmasının əhəmiyyətli amillərindən biri də 1992-ci ildə Qara-Boğaz-Qol körfəzini dənizdən ayıran bəndin dağıdılmasıdır. Bu səbəbdən hər il böyük həcmdə su kütlələri dənizdən körfəzə daxil olaraq buxarlanmaya sərf olunur. Dənizi körfəzlə birləşdirən boğazın dibinin yüksəkliyi -30.6 m-dir. Belə ehtimal olunur ki, dənizin səviyyəsi azalaraq bu rəqəmə çatdıqda artıq körfəzə axın kəsiləcək və Xəzərdə səviyyə sabitləşəcək.

Flora və faunanın bioloji müxtəlifliyinə görə unikal su obyektı olan Xəzər dənizinin sahilyanı dövlətlərin iqtisadiyyatında rolu danılmazdır. Dənizin sahil zonasında sosial-iqtisadi inkişaf Xəzərin səviyyəsinin çoxillik tərəddüdlərindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır. Xəzər dənizində suyun səviyyəsinin kəskin düşməsi sahilyanı dövlətlərin müvafiq sektorlarında neft-qaz hasilatına və balıqçılığa ciddi ziyan vurur. Ölkələrarası və ölkədaxili gəmi-bərə nəqliyyatının fəaliyyətində, sərnəşin və yük daşıyan gəmilərin platformalara yaxınlaşmasında çətinliklər yaranır. Balıqların yaşama areallarında ciddi pozulmalar qeydə alınır.

Dənizin səviyyəsində davamiyyəti bir neçə onillik olan qalxma və enmə dövrləri növbələndiyi üçün Xəzərin ekosistemi və sahilyanı ölkələr öz iqtisadiyyatlarını kəskin dəyişən səviyyə rejiminə uyğunlaşdırmaq məcburiyyətindədir.

Xəzər dənizində səviyyə üzərində instrumental ölçmələr 1840-cı ildən başlayaraq aparılır. Ötən dövr ərzində ən yüksək səviyyə 1882-ci ildə (Baltik Sistemində 25.2 m), ən aşağı səviyyə isə 1977-ci ildə (29.0 m) qeydə alınıb. Səviyyənin tərəddüd amplitudası 3,8 m təşkil edib.

XX əsrdə səviyyənin dəyişənliyinin kifayət qədər az olduğu üçün üç dövr ayırılmalıdır. Birinci dövrdə (1900-1929) səviyyə demək olar ki, sabit qalıb və -26.3 m ətrafında az dəyişib. İkinci dövrdə (1930-1977) səviyyə monoton olaraq düşüb, 1930-1938-ci illərdə azalma 1.75 m təşkil edib, 1977-ci ildə isə ilk dəfə -29.0 m-ə çatıb və bu illərdə dənizin sahəsi 48 min km kiçilib. Üçüncü dövrdə (1978-1995) səviyyənin kəskin

qalxması (2.0 m) müşahidə edilib. XX əsrin axırı, XXI əsrin ilk onilliklərində səviyyə yenidən enməyə başlayıb. 2020-2023-cü illərdə Azərbaycanın Xəzər sektorunda bu azalma 75 sm təşkil edib və 2024-cü il 1 yanvar tarixinə səviyyə Baltik Sistemində -28.7 m olub.

Çoxillik dövr ərzində səviyyənin dəyişməsinə təsir edən müxtəlif xarakterli amillər dörd böyük qrupa bölmək olar: kosmogeofiziki qüvvələr, geoloji və geodinamik proseslər, hidrometeoroloji proseslər və antropogen amillər. Səbəb-nəticə əlaqələrinin təhlilinin nəticələrinə görə, Xəzər dənizinin səviyyəsinin uzunmüddətli dəyişənliyi okean (Şimali Atlantik) - atmosfer - quru səthi (Volqa çayının hövzəsi) sistemində irimiqyaslı rütubət mübadiləsinin inteqral göstəricisidir. XX əsrdə səviyyənin dəyişənliyində Volqa çayı hövzəsində əmələ gələn çay sularının payı təxminən 64% təşkil edib. Dənizə tökülən digər 130-a yaxın çayın, xüsusilə Kür, Ural, Terek və Sulak çaylarının axımı da nəzərə alınarsa, bu rəqəm artaraq 70% təşkil edər. Qalan 30% isə digər amillərin, başlıca olaraq, buxarlanmanın təsiri ilə izah olunur. Belə ki, Xəzər regionunda (dəniz və ona bitişik ərazilərdə) havanın orta illik temperaturu 1980-2020-ci illəri əhatə edən dövrdə monoton şəkildə hər il 0.0300C, ümumilikdə isə 1.20C artıb və buxarlanmanı sürətləndirib.

Səviyyənin dəyişənliyinə təsir edən mühüm amillərdən biri də tektonik hərəkətlər nəticəsində dənizin dibinin çökməsidir. Hazırda vaxtilə Xəzər dənizi ilə əlaqəli olmuş Aralıq, Qara və Azov dənizlərinin çalalarının da dibi üçün tektonik enmə

səviyyəvidir. Lakin bu dənizlərlə Atlantik okeanı arasında su mübadiləsi mövcud olduğuna görə onlarda səviyyənin aşağı düşməsi hiss edilmir.

Son 30 ilə yaxın bir dövrdə Xəzər dənizində səviyyənin kəskin azalmasının əhəmiyyətli amillərindən biri də 1992-ci ildə Qara-Boğaz-Qol körfəzini dənizdən ayıran bəndin dağıdılmasıdır. Bu səbəbdən hər il böyük həcmdə su kütlələri dənizdən körfəzə daxil olaraq buxarlanmaya sərf olunur. Dənizi körfəzlə birləşdirən boğazın dibinin yüksəkliyi -30.6 m-dir. Belə ehtimal olunur ki, dənizin səviyyəsi azalaraq bu rəqəmə çatdıqda artıq körfəzə axın kəsiləcək və Xəzərdə səviyyə sabitləşəcək.

Xəzərin səviyyəsinin kəskin azalması sahilyanı dövlətlərin diqqət mərkəzindədir. 2022-ci ilin iyul ayında Bakı şəhərində sahilyanı və xarici ölkələrin ekspertlərinin, həmçinin beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinin iştirakı ilə dənizin səviyyə tərəddüdlərinə həsr olunmuş beynəlxalq konfrans keçirilib.

Hazırda qarşıda duran əsas vəzifə səviyyənin dəyişməsinin orta və uzunmüddətli dövr üçün real proqnozuna uyğun adaptasiya tədbirlərinin işlənməsidir. Lakin səviyyənin dəyişməsinin onlarla proqnoz metodunun mövcudluğuna baxmayaraq, hələ də reallığı adekvat əks etdirən metod işlənməyib. Bu, çoxillik səviyyə tərəddüdlərinin mexanizminin tam aydın olmaması ilə izah edilir.

*Fərda İmanov,
Coğrafiya fakültəsinin
Hidrometeorologiya kafedrasının
professoru*

BDU BMT-nin Davamlı İnkişaf Məqsədləri üzrə "THE Impact Ranking"də göstəricilərini yaxşılaşdırıb

İyunun 12-də Dünyanın ən nüfuzlu reyting təşkilatlarından biri hesab olunan "Times Higher Education" agentliyi "THE Impact Ranking" nəticələrini elan edib. Ötən il qlobal miqyasda 1591 ali təhsil müəssisəsinin daxil olduğu reyting siyahısında bu il 1963 ali təhsil müəssisəsi yer alır.

"THE Impact Ranking" Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Davamlı İnkişaf Məqsədlərinə (DİM) uyğun olaraq universitetlərin qiymətləndirildiyi qlobal effektivlik cədvəlidir.

BDU cari ildə müvafiq reyting qiymətləndirməsi üzrə nəticəsini 38,8-dən 53,2-yə yüksəldərək 37% artıma nail olub və 1001-1500 diapazonunda qərarlaşıb. Eləcə də BDU 1-ci məqsəd olan "Yoxsulluğun bütün formalarına hər yerdə son qoymaq" ("No Poverty") üzrə 201-300, 10-cu məqsəd olan "Ölkədaxili və ölkələrarası bərabərsizliyi azaltmaq" ("Reduced Inequalities") və 16-cı məqsəd olan "Dayanıqlı inkişaf naminə dinc və inklüziv cəmiyyətləri təşviq etmək, hamının məhkəmə sistemində əylətliliyini təmin etmək və bütün səviyyələrdə effektiv, məsuliyyətli və inklüziv institutları yaratmaq" ("Peace, Justice and Strong Institutions") üzrə 401-600, 17-ci məqsəd olan "Dayanıqlı inkişaf naminə qlobal əməkdaşlığı canlandırmaq və gücləndirmək" ("Partnership for Goals") üzrə isə 601-800 diapazonunda yer alıb.

BDU-da metal nanohissəciklərin canlı orqanizmlərə təsirinin xüsusiyyətləri öyrənilir

İyunun 14-də Bakı Dövlət Universitetinin Zoologiya və fiziologiya kafedrasının dosenti Çingiz Məmmədov, Biofizika və biokimya kafedrasının müdiri Rövşən Xəlilov və həmin kafedranın doktorantı Aysel Hacıyevanın həmmüəllifi olduqları "Adi çəkinin qaraciyərində dəmir oksidi nanohissəciklərinin yığılmasının ultrastruktur tədqiqatı (Cyprinus carpio (Linnaeus, 1758))" adlı məqalə "Web of Science" elmmetrik bazasına daxil olan (IF: 4,5) "Aquatic Toxicology" jurnalında dərc olunub.

Son illərdə nanohissəciklərin geniş tətbiqi, intensiv istehsalı onların ətraf mühitə, o cümlədən su ekosistemində ötürülməsinə səbəb olub. Balıqlarda nanohissəciklərin toplanması, sahibində müxtəlif patoloji dəyişikliklərə səbəb olması müəyyən narahatlıqlar yaradır. Tədqiqatda adi çəkinin qaraciyərində Fe₃O₄ nanohissəciklərinin toplanması və bioakkumulyasiyası araşdırılıb.

BDU alimlərinin nanokompozit materialların sintezinə dair tədqiqatları davam edir

BDU-nun Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin Nanoaraşdırmalar elmi-tədqiqat laboratoriyasının əməkdaşları Mustafə Muradov, Qönçə Eyyazova, Sevinc Məmmədyarova və Nanomaterialların kimyəvi fizikası kafedrasının I kurs doktorantı Məhəmməd Bağır Bağırovun "Buxar fazalı sulfidləşmə prosesi ilə anizotrop AgNWs/PVA/Ag₂S nanokompozitlərinin hazırlanması" adlı məqaləsi Q2 kvartillli "RSC Advances" (IF:3.9) jurnalında dərc olunub.

İşdə AgNWs/PVA-nın səthinin H₂S qazının təsirinə məruz qoyulması ilə AgNWs/PVA/Ag₂S anizotrop nanokompozitləri hazırlanıb. H₂S qazının təsiri ilə nümunələrin struktur, morfoloji və optik xassələrində baş verən dəyişikliklər tədqiq edilib. Nanokompozitlərin struktur xassələri rentgen şüalarının difraksiyası (XRD), optik xassələri ultrabənövşəyi-görünən spektrometriya (UV-Vis), səth morfolojiyası isə transmision elektron mikroskopiyası (TEM) əsasında öyrənilib. Kompozitin hava ilə təmasda olan tərəfində isə AgNWs öz strukturunu saxlayıb.

BDU əməkdaşı Rusiyada "Birlik Kitabxanalarının Təhsil Əməkdaşlığı" layihəsində iştirak edib

İyunun 6-da BDU-nun Elmi Kitabxanasının əməkdaşı Jalə Abdurzəyeva Rusiyada "Yeni nəsil" proqramı çərçivəsində "Birlik Kitabxanalarının Təhsil Əməkdaşlığı" layihəsində iştirak edib. Proqrama əsasən, xarici ölkələrin siyasi, ictimai, elmi və işgüzar dairələrinin 25-35 yaş arası gənc nümayəndələrinin Rusiya Federasiyasına qısamüddətli səfərləri baş tutub. Layihə Rusiya Dövlət Kitabxanasının Beynəlxalq Bölməsinin və Elmi-tədris fəaliyyəti departamentinin təşəbbüsü nəticəsində "Rossotrudniçestvo" təşkilatı ilə birgə iki mərhələli şəkildə həyata keçirilib.

Layihənin ilkin distant mərhələsində Azərbaycan, Belarus, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan, Özbəkistan və Ermənistanın 40-dan çox kitabxanasını təmsil edən 50 gənc mütəxəssis bir araya gələrək, "Ünsiyyətin idarə edilməsi: idarəetmə psixologiyası", "Bloqlarda və sosial şəbəkələrdə kommunikasiyalar: strategiya və taktika" mövzularında təkmilləşdirmə təlimində iştirak ediblər.

Rusiya Dövlət Kitabxanasında keçirilən və MDB-nin 18 ölkəsinin gənc kitabxanacılarının təqdimatının nümayiş etdirildiyi ikinci mərhələdə kitabxanalararası təcrübə mübadiləsi, kommunikasiya əlaqələrinin genişləndirilməsi, kitabxanaların sosial şəbəkələrdə önə çıxarılması, oxucu

kütləsini genişləndirmək məqsədilə kontentin yaradılması məsələləri müzakirə olunub. Azərbaycanı təmsil edən nümayəndə heyəti Kazanda keçirilən beynəlxalq konfransa da qatılıb.

BDU-nun Elmi Kitabxanasının əməkdaşı hər iki mərhələdə fəal iştirak edib, təlimləri uğurla başa vuraraq, sertifikatlarla təltif olunub.

Türkiyənin tanınmış türkoloq alimləri BDU-da

İyunun 11-də Türkiyənin tanınmış türkoloq alimləri - Fırat Universitetinin Müasir türk dilləri və ədəbiyyatları kafedrasının müdiri, professor Ercan Alkaya və dosent Süleyman Kaan Yalçın Filologiya fakültəsinin qonağı olublar.

Səfər Türkiyənin Ali Təhsil Şurasının (YÖK) "Oğuz qrupu türk dillərindəki mikrotoponimlərin qədim türkcədə izləri" adlı layihəsi çərçivəsində reallaşmışdır.

Dialektologiya və toponimika məsələlərinə dair birgə müzakirələrin

aparıldığı görüşdə Türkologiya kafedrasının professor-müəllim heyəti iştirak edib.

Türkologiya kafedrasının müdiri, professor Məhərrəm Məmmədov BDU ilə Fırat Universiteti arasında türkologiya sahəsində elmi əlaqələrin əhəmiyyəti, son dövrlər kafedrada görülmüş işlər, Azərbaycanda aparılan dialektoloji araşdırmalar, tərtib olunmuş lüğətlər və atlaslar haqqında geniş məlumat verib, hazırda Qərbi Azərbaycan şivələrinin tədqiqi yönündə atılan addımlardan danışıb.

Qonaqlar BDU ilə türkologiya sahəsindəki əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirib, gələcəkdə dialektologiya və toponimika istiqamətində qarşılıqlı araşdırmaların aparılmasının zəruriliyini vurğulayıblar.

Bildirilib ki, "Oğuz qrupu türk dillərindəki mikrotoponimlərin qədim türkcədə izləri" layihəsi üzrə Azərbaycan mikrotoponimlərinin qədim və müasir türk dilləri ilə müqayisəli araşdırılması xüsusi önəm daşıyır.

BDU-da "Şuşadan İstanbula Sürəyya Ağaoğlu yolu" adlı layihənin təqdimatı olub

İyunun 12-də Jurnalistika fakültəsində "Azərbaycan Türk Ocağı" İctimai Birliyinin təşkilatçılığı, Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin dəstəyi ilə "Şuşadan İstanbula Sürəyya Ağaoğlu yolu" adlı layihə çərçivəsində tələbələrə görüş keçirilib.

"Azərbaycan Türk Ocağı" İctimai Birliyinin sədri, "Şərq" qəzetinin baş redaktoru Akif Aşırılı milliyətçi bir ailəyə mənsub olan Sürəyya Ağaoğlunun həyat yolundan söz açıb. Bildirib ki, əsas məqsədi Sürəyya Ağaoğlunun gənc nəsillərə aşılmasıdır. Layihə əsasında "Şuşadan İstanbula Sürəyya Ağaoğlu yolu" adlı 350 nüsxədə ibarət kitab çap olunub. 1903-cü ildə Şuşada böyük mütəfəkkir Əhməd bəy Ağaoğlunun ailəsində dünyaya göz açan Sürəyya Ağaoğlu türk-müsləman dünyasının ilk hüquq vəkili: "1949-cu ildə ilk dəfə İstanbulda valideyn qayğısından məhrum olan kimsəsiz uşaqlar üçün sığınacaq açan, Türkiyədə və dünyada qadın və uşaq hüquqlarının ön fəal müdafiəçisi kimi çıxış edən Sürəyya Ağaoğlunun uğurları Mustafa Kamal

Atatürkün diqqətini cəkib, hətta onun şərəfinə ziyafətlər verilib. Bir azərbaycanlı kimi bu xanımın gördüyü işlərin nəticəsində hazırda Türkiyədə onun adına küçələr salınıb, "Sürəyya Ağaoğlu Təhsil və Tədris Fondu" və "Sürəyya Ağaoğlu Uşaq Dostları Dərnəyi" fəaliyyət göstərir. Bütün bu faktlar bir ziyalı Azərbaycan xanımının özündən sonra qoyduğu izi və ənənənin nümunəsidir".

BDU-nun Milli mətbuat tarixi kafedrasının müdiri, professor Cahangir Məmmədli, Jurnalistika fakültəsinin

dekani, filologiya elmləri doktoru Vüqar Əliyev türkçülük ideyasının əsasını qoyanlardan olan Əhməd bəy Ağaoğlunun ənənələrini yaşadan və iki ölkə arasında qardaşlıq münasibətlərinin daha da genişlənməsində böyük rol malik Sürəyya Ağaoğlunun siyasi fəaliyyətinin araşdırılması baxımından kitabın önəmini vurğulayıb, layihənin ilk görüşünün tələbə-jurnalistlərlə keçirilməsinin sevindirici hal olduğunu qeyd ediblər.

Daha sonra Akif Aşırılı kitabları imzalayaraq tələbələrə təqdim edib.

BDU və Türkiyənin Fırat Universiteti əməkdaşlıq əlaqələrini genişləndirir

İyunun 6-da BDU-da Türkiyənin Fırat Universiteti ilə akademik əməkdaşlıq əlaqələri müzakirə olunub. Görüşdə BDU-nun tədris təşkili və təlim texnologiyaları üzrə prorektoru Fərda İmanov, beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektoru Şahin Pənahov, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Rauf Həsənov, Fırat Universitetinin prorektoru Mehmet Yılmaz, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri İzzət Taşar iştirak edib.

Görüşdə hər iki universitet arasında müəllim-tələbə mübadiləsi, birgə elmi-tədqiqatların aparılması, ortaqlayihələrin, müasir tələblərə cavab verən tədris proqramlarının hazırlanması, beynəlxalq konfransların keçirilməsi və digər sahələrdə əməkdaşlıq əlaqələri müzakirə olub. Görüşdə həmçinin magistratura və doktorantura təhsil pillələrində birgə kadr hazırlığı, elmi məqalələrin nəşri üzrə də müzakirələr aparılıb.

Qeyd edək ki, 16 fakültə, 4 instituta malik Fırat Universiteti 1975-ci ildən fəaliyyət göstərir. 43 min tələbəsi ilə Şərqi Anadolunun ən böyük təhsil müəssisələrindən olan Fırat Universiteti elmi-tədqiqat universiteti statusunu alıb.

BDU-da təlim: "Filogenetik analiz: nəzəriyyədən təcrübəyə"

İyunun 7-də BDU-nun Tələbə Elmi Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə "Filogenetik analiz: nəzəriyyədən təcrübəyə" mövzusunda təlim keçirilib.

Təlimçi, Elm və Təhsil Nazirliyinin Genetik Ehtiyatlar İnstitutunun Beynəlxalq kompüter genomikası laboratoriyasının elmi işçisi Ülker Hüseynova-Mustafayeva bildirib ki, filogenetika müasir və nəslə kəsilmiş canlılar arasında təkamül üzrə mövcud olan qarşılıqlı əlaqələri müəyyənləşdirən və identikləşdirən bioloji sistemləşdirmə sahəsidir. Təkamül nəzəriyyəsinə əsasən, növlər arasında olan oxşarlıq onların eyni mənşəli olmalarına və ya əcdadlarının eyni olmasına dəlalət edir. Buna görə də filogenetika ilə müəyyən edilən qarşılıqlı əlaqələr adətən bioloji növün təkamül tarixini təsvir edir.

Təlimçi daha sonra tələbələrə birlikdə filogenetik ağacın qurulmasını əyani şəkildə həyata keçirib. Tələbələr müxtəlif proqram təminatlarında canlı orqanizmlərin təkamül tarixini başa düşməyə imkan verən filogenetik ağacın qurulmasının və modifikasiya olunmasının təməl anlayışlarına praktiki olaraq yiyələniblər.

BDU-dan Səbail rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində kitab hədiyyəsi

BDU-nun Elmi Kitabxanası Səbail rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində (MKS) 300 nüsxədə çox kitab hədiyyə edib. Kitabxananın mübadilə-ehtiyat fondundan Səbail rayon MKS-in filiallarında daha çox ehtiyac duyulan elmi, bədii, tədris ədəbiyyatı seçilərək təhvil verilib. Hədiyyə olunan ədəbiyyatların içərisində BDU-nun "Nəşr Evi"ndə çap olunan "Bakı Universitetinin Xəbərləri" jurnalının son illərdəki buraxılışları, ayrı-ayrı fakültələrin keçirdiyi konfransların materialları, həmçinin Universitetin professor-müəllim heyətinin müəllifi olduğu dərslər və dərslər vəsaitləri yer alıb.

Hədiyyə olunan nəşrlər Səbail rayon MKS-in fondunun zənginləşməsinə, oxucularının sayının artmasına, onların bilik səviyyəsi və şəxsi təhsilinin yüksəlməsinə köməklik göstərəcək.

BDU əməkdaşları THE-nin “Qlobal Davamlı İnkişaf Konqresi”ndə iştirak edirlər

İyunun 11-də Tailandın paytaxtı Banqkok şəhərində dünyanın ən nüfuzlu reyting təşkilatlarından biri hesab olunan “Times Higher Education” (THE) agentliyinin təşkilatçılığı ilə “Qlobal Davamlı İnkişaf Konqresi” keçirilir.

BDU-nun əməkdaşları - rektorun keyfiyyət təminatı üzrə müşaviri Asiman İlyasov, rəqəmsallaşma və informasiya texnologiyaları üzrə müşaviri Şəbnəm Səfərova, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Rauf Həsənov və Protokol sektorunun müdiri Cahən Qənizadə Konqresdə BDU-nu təmsil edirlər.

Nüfuzlu ali təhsil müəssisələrinin iştirak etdiyi Konqresdə Bakı Dövlət Universiteti Azərbaycan pavilyonunda təmsil olunur. Məlumat üçün bildirək ki, 3 gün davam edəcək

Konqresdə 3000-dən çox nümayəndənin və 350-dən artıq məruzəçinin iştirak etməsi planlaşdırılır.

Konqresdə nümayəndələr üçün eksklüziv olaraq canlı sual-cavab sessiyasının müşayiəti ilə universitetləri

Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə qiymətləndirən yeganə qlobal reyting cədvəli “THE Impact Rankings 2024”ün nəticələri də təqdim olunacaq.

BDU əməkdaşları Litvada Beynəlxalq elmi seminarda məruzə ediblər

İyunun 14-də BDU-nun Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin Nanoaraşdırmalar elmi-tədqiqat laboratoriyasının aparıcı elmi işçisi Lalə Qəhrəmanlı, böyük elmi işçisi Sevinc Nuriyeva və elmi işçisi Aynurə Kərimova Litvanın Vilnüs şəhərində keçirilən İnnovativ və Qabaqcıl Epitaksiya üzrə Avropa Seminarında (European Workshop on Innovative and Advanced Epitaxy) iştirak ediblər.

Seminar müxtəlif materialların alınma texnologiyaları və tətbiqi sahəsində ən son yeniliklərə həsr olunub.

Seminarla ETL-nin aparıcı elmi işçisi Lalə Qəhrəmanlı “Qamma şüalanma və termik işləmənin GO/PVS kompozit materiallarının fiziki xassələrinə təsiri”, böyük elmi işçisi Sevinc Nuriyeva “PP-ZnO əsaslı nanokompozitlərin optik və elektrik xassələrinin formalaşmasında struktur

dəyişikliklərinin rolu”, elmi işçisi Aynurə Kərimova isə “Xitozan və çarpaz tikilmiş xitozanla örtülmüş və 5, 7-DHF yüklənmiş dəmir oksid nanohissəciklərinin quruluş analizi” mövzularında elmi məruzə ilə çıxış ediblər. Seminar tədqiqatçılar, mühəndislər və sənaye mütəxəssisləri üçün ən son nailiyyətləri müzakirə etmək, ideyaları bölüşmək və yeni əməkdaşlıqlar üçün bir platforma rolunu oynayır.

BDU əməkdaşı İtaliyada “Nanoscience and Nanotechnology 2024” konfransında iştirak edib

İyunun 5-də BDU-nun Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin Nanoaraşdırmalar elmi-tədqiqat laboratoriyasının əməkdaşı Günel Əliyeva İtaliyanın Roma şəhərində Milli Nüvə Fizikası İnstitutunda ənənəvi təşkil olunan “Nanoscience and Nanotechnology 2024” konfransında iştirak edib. Konfransda Günel Əliyeva “C-H aktivləşmə əsasında sintez edilmiş benzo[b]tiofen törəmələri ilə qrafen oksidin funksionallaşdırılması” (“Functionalization of graphene oxide with benzo[b]thiophene derivatives synthesized based on C-H activation”) adlı məruzə ilə çıxış edib.

Məruzəçi qeyd edib ki, tədqiqat işində qrafen oksidin biomolekullar, dərman maddələri, metal və metal oksid əsaslı nanohissəciklərlə qeyri-kovalent funksionallaşdırılması və müxtəlif sahələrdə tətbiqi araşdırılıb.

Günel Əliyeva tədqiqat qrupu tərəfindən sintez edilən funksionallaşdırılmış qrafen oksid haqqında məlumat verib.

Qeyd edək ki, BDU əməkdaşının konfransda iştirakı Avropa Birliyi tərəfindən maliyyələşdirilən Elm və Texnologiyada Avropa Əməkdaşlığı (European Cooperation in Science and Technology (COST)) proqramının “CA21126 - Carbon molecular nanostructures in space (NanoSpace)” (Action CA21126) adlı layihəsinin “ITC Conference Grant” qrantı tərəfindən dəstəklənib. Qrantın əsas məqsədi gənc tədqiqatçıların yüksək səviyyəli konfranslarda iştiraklarını təmin edərək öz tədqiqat işlərini təqdim etmək və gələcək əməkdaşlıq üçün yeni əlaqələr qurmasına şərait yaratmaqdır.

BDU əməkdaşının “Azərbaycan dilində psixologiya terminlərinin linqvistik təhlili” adlı monoqrafiyası nəşr olunub

İyunun 10-da Filologiya fakültəsinin Türkologiya kafedrasının nəzdində fəaliyyət göstərən “Türkoloji araşdırmalar” elmi-tədqiqat laboratoriyasının elmi işçisi, filologiya elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Ramil Bayramovun “Azərbaycan dilində psixologiya terminlərinin linqvistik təhlili” (Bakı: “Füyuzat”, 2024, 220 səh.) adlı monoqrafiyası işıq üzünə görüb.

Üç fəsildən ibarət olan monoqrafiyada Azərbaycan dilində mövcud olan psixologiya terminləri ilk dəfə sinxron və diaxron planda, nəzəri və praktik aspektlərdə araşdırılıb. Psixologiya terminlərinin Azərbaycan dilinin terminoloji sistemində yeri müəyyənləşdirilib, onların dildə işlənmə tarixi, semantik özəllikləri, yaranma üsulları konkret nümunələrlə əsaslandırılıb, əcnəbi psixologiya terminlərinin mənşəyi, dilə daxilolma səbəbləri, mənimsənilmə prosesi və unifikasiya məsələsi tədqiq olunub.

Monoqrafiyanın elmi-nəzəri müddəalarından terminologiya ilə bağlı aparılacaq elmi tədqiqat işlərində, terminologiyaya və psixologiyaya aid dərslər, dərslər vəsaiti və monoqrafiyaların yazılması, terminoloji lüğətlərin hazırlanmasında istifadə oluna bilər. Bu tədqiqat işindən ali və orta ixtisas məktəblərinin müvafiq ixtisaslarında leksikologiya, leksikoqrafiya, terminologiya və psixologiyaya dair fənlərin tədrisi zamanı tələbə, magistrant və doktorantlar yararlanı bilərlər.

Növbəti tədris ili üçün BDU-ya qəbul planı açıqlanıb

2024/2025-ci tədris ilində Bakı Dövlət Universitetinə bakalavriat səviyyəsində 76 ixtisas üzrə 5700 tələbənin qəbulu proqnozlaşdırılır. Növbəti tədris ilində bakalavriatura səviyyəsində əyani təhsil alma forması üzrə 5465, qiyabi təhsil alma forması

üzrə 235 yer olmaqla, Azərbaycan bölməsi üzrə 4405, rus bölməsi üzrə 705, ingilis bölməsi üzrə isə 590 plan yeri nəzərdə tutulub.

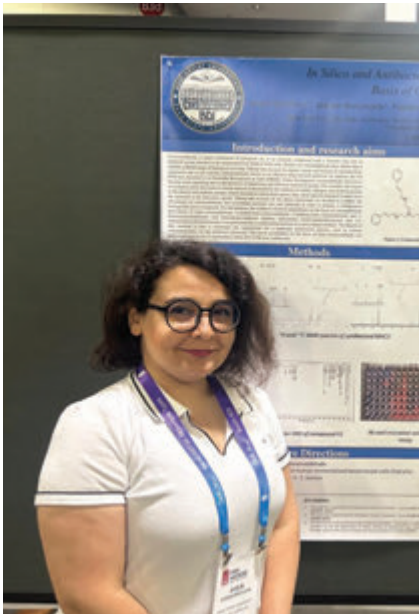
2024/2025-ci tədris ilində magistratura səviyyəsi üzrə BDU-ya 50 ixtisas, 249 ixtisaslaşma üzrə 1436 ma-

gistrantın qəbulu proqnozlaşdırılır. Növbəti tədris ilində magistratura səviyyəsində Azərbaycan bölməsi üzrə 1055, rus bölməsi üzrə 230, ingilis bölməsi üzrə isə 151 plan yeri nəzərdə tutulub.

BDU-nun gənc tədqiqatçısı ABŞ-də sintez olunan azometin törəməsinin antibakterial təsirinə dair çıxış edib

BDU-nun Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin Mikrobiologiya və virusologiya elmi-tədqiqat laboratoriyasının böyük elmi işçisi Aygün İsrayılova ABŞ Dövlət Departamentinin Təhsil və Mədəniyyət Məsələləri Bürosu (ECA) və Amerika Xarici Araşdırma Mərkəzi Şurası (CAORC) tərəfindən keçirilən “Səfər Qrantı” müsabiqəsinin qalibi olub.

Layihə çərçivəsində Aygün İsrayılova ABŞ-nin Corciya ştatının Atlanta şəhərində Amerika Mikrobiologiya Cəmiyyəti (AMC) tərəfindən keçirilən Mikrobioloji Elmlər Konfransında (ASM Microbe 2024) iştirak edib. Tədbirdə dünyanın müxtəlif ölkələrindən alimlər və sənaye şirkətlərinin nümayəndələri iştirak ediblər. Konfrans mikrobiologiyasının müxtəlif sahələrini əhatə

edən 20 müxtəlif sessiyasını özündə birləşdirib. Aygün İsrayılova konfransda “Sinamaldehyd əsasında sintez olunan yeni azometin törəməsinin in silico və antibakterial aktivliyinin tədqiqi” adlı məqalə ilə çıxış edib. Tədqiqat işində sinamaldehyd əsasında yeni sintez olunan azometin törəməsinin ESKAPE (E.faceium, S.aureus, K.pneumoniae, A.baumanii, P.aeruginosa, E.coli) patogen bakteriyalara qarşı aktivliyi öyrənilib. Alınan nəticələrə görə, kimyəvi birləşmə S.aureus bakteriyasının inkişafını 8 µg/mL qatılıqda ingibirləşdirir. Beləliklə, antibiotiklə (16 µg/mL) müqayisədə azometin törəməli kimyəvi birləşmənin aktivlik göstəricisi S.aureus bakteriyasına qarşı daha yaxşı olub.

BDU-da Məhəmməd Füzulinin 530 illik yubileyi münasibətilə ədəbi-bədii tədbir

İyunun 3-də BDU-nun Elmi Kitabxanasının təşkilatçılığı ilə dahi Azərbaycan şairi Məhəmməd Füzulinin 530 illik yubileyinə həsr edilmiş "Rindi-şeyda" adlı ədəbi-bədii tədbir keçirilib.

Elmi Kitabxananın direktoru Nigar İsmayılova Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 25 yanvar 2024-cü ildə Məhəmməd Füzulinin 530 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında Sərəncamının ölkə rəhbərinin mütəfəkkir şairin yaradıcılığına verdiyi yüksək qiymət olduğunu bildirib. O qeyd edib ki, Füzulinin yubileyinin UNESCO tərəfindən beynəlxalq səviyyədə qeyd edilməsi Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ölməz şairin 500 illik yubileyi müstəqil Azərbaycan Respublikasında keçirilən ilk dünya miqyaslı möhtəşəm mədəniyyət və sənət bayramı olub.

Elmi Kitabxananın baş bibliografi, "Azərbaycan Milli İnkişafı Naminə" (AMİN) İctimai Birliyinin sədri, şair, tədqiqatçı Məcid Heydərlı (Seyyid Əsri) klassik ədəbiyyatın təbliği ilə bağlı layihələri haqqında məlumat verib, "Leyli və Məcnun" poemasında məsum eşq" mövzusunda müəhazirə edib.

AMEA-nın akademik Ziya Bünyadov adına Şərqşünaslıq İnstitutunun dissertantı Rasim Qədirov Füzuli yaradıcılığında riyakarlığın tənqidi, Nizami Gəncəvi adına Milli Ədəbiyyat Muzeyinin əməkdaşı, İctimai Birliyin nəzdində "Vəfa" ədəbi məclisinin sədri, şair, tədqiqatçı Məhəmməd Nuri dahi şairin əsərlərində qədim türk kəlmələri barəsində məruzə ediblər.

Tədbirin bədii hissəsində İctimai Birliyin üzvləri, gənc şairlər - BDU-nun Beynəlxalq münasibətlər və iqtisadiyyat fakültəsinin tələbəsi İmran Beyti, Tələbə Gənclər Təşkilatının İnformasiya və sənəd menecmenti fakültəsi üzrə sədri Sənan Məsihi və

Filologiya fakültəsinin tələbəsi Məcid Dövrü Füzuli qəzəllərinə yazdıqları təzmin-nəzirələri ifa ediblər.

İnformasiya və sənəd menecmenti fakültəsinin tələbəsi Tofiq Əlizadə, Tarix fakültəsinin tələbəsi Lamiyə Kamallı, Filologiya fakültəsinin tələbələri Səyahət Məhərrəmov və Hümət Bədəlov böyük şairin şeirlərini səsləndiriblər.

Elmi Kitabxana əməkdaşlarının, həmçinin Məhəmməd Füzuli yaradıcılığı ilə maraqlanan tələbə və müəllimlərin iştirakı ilə keçirilən tədbirdə şairin əsərlərindən ibarət kitab sərgisinə baxış olub.

BDU-da elmi seminar: "Mirzə Fətəli Axundzadə irsinin bibliografik tədqiqi"

İyunun 4-də İnformasiya və sənəd menecmenti fakültəsində görkəmli Azərbaycan yazıçısı və mütəfəkkiri, milli dramaturgiyamızın banisi Mirzə Fətəli Axundzadəyə həsr olunmuş elmi seminar keçirilib. Elmi seminar BDU-nun Sənəd menecmenti kafedrasının dosenti Sima İsmayılova "Mirzə Fətəli Axundzadə irsinin bibliografik tədqiqi" mövzusunda məruzə edib. Mirzə Fətəli Axundzadənin yaradıcılığının, elmi-nəzəri fikirlərinin bütövlükdə Şərq bədii-ictimai fikrinin formalaşmasında və inkişafında müstəsna rol oynadığını vurğulayan məruzəçi görkəmli ədibin irsinin bibliografik tədqiqi barədə ətraflı məlumat verib.

Məruzədə Axundzadə irsinə dair sənəd kütləsi və sənəd axını xronoloji inkişafda təqdim edilib. Qeyd olunub ki, görkəmli ədibin irsi haqqında meydana gəlmiş sənəd axını bibliografik informasiya mənbələrinin yaradılmasında baza rolunu oynayır: "Axundzadənin zəngin irsi haqqındakı bibliografik mənbələr ədibin həyat və yaradıcılığının, yaşadığı dövrün ədəbi-ictimai mühitinin, sosial-siyasi hadisələrin öyrənilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu zəngin irsi araşdıran tədqiqatçılar ilk növbədə mövcud bibliografik informasiya mənbələrinə müraciət edirlər".

Araşdırmada bildirilib ki, Axundzadənin həyat və yaradıcılığına həsr edilmiş ilk bibliografik vəsaitlər, o cümlədən bibliografik yaddaş, bibliografik oçerk, müxtəsər ədəbiyyat göstəriciləri 1920-40-cı illərdə meydana gəlib: "Görkəmli ədibə həsr edilmiş ilk şəxsi bibliografik göstəricini isə 1948-ci ildə Hüseyn Tağıyev tərtib edib, bibliografik göstərici M. F. Axundov adına Dövlət Kitabxanası tərəfindən nəşr olunub. Bibliografik göstəricinin daha təkmilləşdirilmiş ikinci nəşri 1960-cı ildə hazırlanıb, həmin nəşrdə verilmiş materialların xronoloji əhatəsi daha genişdir". Sima İsmayılova M.F.Axundzadə irsinin bibliografik tədqiqində mühüm əhəmiyyət kəsb edən, Ağəmi İbrahimov tərəfindən hazırlanaraq 1955-ci ildə çap edilmiş "M.F.Axundov arxivinin təsviri" adlı vəsaiti geniş şəkildə təhlil edib. Bildirib ki, vəsaitdə 1300-dən çox material, o cümlədən Axundzadənin ayrı-ayrı şəxslərə yazdığı 154 məktubun surəti və ona göndərilən 124 məktubun orijinalı saxlanılır. Məruzədə Axundzadə irsinə dair son dövrlər çap olunmuş bibliografik vəsaitlər, o cümlədən Milli Kitabxana tərəfindən nəşr edilmiş "Mirzə Fətəli Axundzadə-200" bibliografik göstəricisi (2012) və AMEA-nın Mərkəzi Elmi Kitabxanası tərəfindən nəşr edilmiş "M.F.Axundzadə" (2014) adlı şəxsi bibliografik göstərici də şərh olunub.

Elmi seminar müzakirələrlə davam edib.

BDU-nun SABAH qruplarının tələbəsi "Holberton School" təqaüd proqramına qəbul olunub

İyunun 5-də Bakı Dövlət Universitetinin SABAH qruplarının Kompüter elmləri ixtisasının IV kurs tələbəsi Mirhəyət Həsənov dünyanın nüfuzlu məktəblər şəbəkəsi "Holberton School"un kompüter elmləri üzrə təqaüd proqramına qəbul olunub.

Qeyd edək ki, İnnovasiya və Rəqəmsal İnkişaf Agentliyi "PAŞA Holding" Şirkətlər Qrupunun sponsorluğu ilə dünyanın nüfuzlu məktəblər şəbəkəsi "Holberton School"la əməkdaşlıq edir. "Holberton School" Silikon Vadisində yüksək keyfiyyətli texnoloji proqramlar, innovativ və praktiki metodologiya əsasında İKT sahəsində tədris verir. Proqramdan İKT sahəsində təhsil almaq istəyən 18 yaşdan yuxarı hər kəs yararlanı bilər. Tədris qarşılıqlı (peer-to-peer) öyrənmə üsulu ilə həyata keçirilir ki, bu yanaşma tələbələrə komanda əsaslı şəraitdə dərs keçməyə və digər tələbələrə ünsiyyət imkanı ilə təhsil proqramını effektiv mənimsəməyə imkan yaradır.

BDU əməkdaşları KOBİA-nın keçirdiyi 5-ci qrant müsabiqəsinin qalibidirlər

İyunun 4-də BDU-nun Tələbə Elmi-Texniki Yaradıcılıq Mərkəzinin direktoru İlyas Nəsimov və Fizika fakültəsinin Nanomaterialların kimyəvi fizikası kafedrasının müəllimi, Fizika Problemləri Elmi-Tədqiqat İnstitutunun dissertantı Sara Rəhimzadə Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin təhsil, elm, tədqiqat və dəstək layihələrinin maliyyələşdirilməsi üçün elan edilən 5-ci qrant müsabiqəsinin qalibi olublar.

İlyas Nəsimovun "Clean-Charge" layihəsinin əsas məqsədi elektrik mənbəyi olmasa belə, "yaşıl enerji" hesabına elektromobillərin (EM)

sürətli şarjının təmin olunmasıdır. Bu məqsədlə yaradılacaq şarj stansiyası təqdim etdiyi özəlliklər ilə sürücülərin yaşadığı bir çox problemləri həll edəcək. EM-ləri ev şəraitində, şəhərdaxili, şəhərlərarası yollarda və elektrik xətləri olmayan ərazilərdə sürətli şarjla təmin edən bu sistem analoqları ilə müqayisədə daha əlçatan, təhlükəsiz, təbiət və büdcənin "dostu" olacaq.

Sara Rəhimzadənin "Ağıllı Suvarma Texnologiyasının yaradılması" layihəsinin əsasında kiçik maliyyəli və yüksək keyfiyyətə malik ağıllı suvarma texnologiyasının yaradılması, onun praktiki fəaliyyətinin araşdırılması planlaşdırılıb.

Qeyd edək ki, mikro, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin təhsil, elm, tədqiqat və dəstək layihələrinin maliyyələşdirilməsi üçün elan edilmiş 5-ci qrant müsabiqəsi zamanı Nazirlər Kabinetinin 30 sentyabr 2020-ci il tarixli Qərarı ilə təsdiq olunmuş meyarlara uyğun olaraq, layihələrin mikro, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına təsiri, innovativliyi, əsaslandırılmış ideyasının olması, praktiki məqsədlər üçün tətbiq imkanları, layihənin icrası üçün lazımi təcrübənin və maddi-texniki bazanın mövcudluğu və digər bu kimi amillər əsas götürülüb.

BDU-da qrafen-oksidin nanohissəciklərlə əlaqəsinə dair elmi araşdırmalar aparılır

İyunun 4-də BDU-nun Tədqiqat, İnkişaf və İnnovasiyalar üzrə Mükəmməllik Mərkəzinin Nanoaraşdırmalar elmi-tədqiqat laboratoriyasında "Qrafen-oksidin kovalent və qeyri kovalent əlaqələrinin funksionallaşdırılması" adlı elmi seminar keçirilib.

ETL-in əməkdaşı Günel Əliyeva bu istiqamətdə son dövrlər aparılan elmi tədqiqat işlərini müqayisəli şərh edib. Məruzədə tədqiqat nəticəsində əldə olunan mürəkkəb strukturların sintezi, fiziki-kimyəvi analiz metodları ilə quruluşlarının öyrənilməsi və bu yüksək mürəkkəbliyin

nəticəsi olan müxtəlif kimyəvi xüsusiyyətləri barədə məlumat verilib. Qrafen-oksidin biomolekullar, polimerlər, dərmanlar, metallar və metal oksid əsaslı nanohissəciklər ilə əlaqəli müxtəlif növlərlə həm qeyri-kovalent, həm də kovalent funksionallaşdırılmasına diqqət çəkən Günel Əliyeva təqdimatda uyğunlaşdırılmış funksionallaşdırma əsasında hazırlanan materialların dərmanların çatdırılması, enerji materialları, günəş batareyaları, suyun parçalanması, ətraf mühit, katalitik, fotokatalitik və biotibbi texnologiyalarda tətbiqinin mümkün olduğunu qeyd edib.

BDU-da yaz imtahan sessiyası başlayıb

İyunun 3-dən BDU-da 2023-2024-cü tədris ilinin yaz semestrinin imtahan sessiyası başlayıb. Sessiya 5 həftə ərzində davam edəcək.

Bakalavriatura səviyyəsi üzrə imtahanlar yazılı və şifahi olmaqla iki növbədə (saat 10:00 - 13:00 və saat 14:00 - 17:00), magistratura səviyyəsi üzrə saat 14:00-dan 17:00-dək keçiriləcək.

Bakalavriatura səviyyəsində 684 qrup üzrə 15 mindən çox, magistratura səviyyəsində 255 ixtisaslaşma üzrə 985 magistrant imtahan verəcək. Müxtəlif səbəblərdən imtahanda iştirak etməyən təhsilalanlara həmin fənlərdən imtahan vermək üçün 2024-cü il iyul ayının 3-dən 10-dək şərait yaradılacaq.

Sessiyanın gedişinə operativ nəzarət, tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsində şəffaflığı təmin etmək məqsədilə İmtahan Qərarqahı və Apelyasiya Komissiyası yaradılıb. Komissiya sessiya müddətində imta-

hanların gedişi ilə əlaqədar ərizə, təklif, Elm və Təhsil Nazirliyinin "Qaynar xətt"i vasitəsilə daxil olmuş şikayətlərin araşdırılmasını təmin edəcək.

BDU-da Bakı Gənclər Debat Forumunun mükafatlandırma mərasimi keçirilib

İyunun 5-də BDU-nun Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin və "Vətəndaş Cəmiyyətində Debat" (DVC) İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı, Gənclər və İdman Nazirliyinin dəstəyi ilə "Bakı Gənclər Debat Forumu 2024"ün mükafatlandırma mərasimi keçirilib.

Tədbirin açılış mərasimində çıxış edən BDU-nun Humanitar məsələlər və gənclər siyasəti şöbəsinin müdiri Ramin Səmədov, Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri Zöhrab Cavadzadə və "Vətəndaş Cəmiyyətində Debat" İB-nin sədri Əli Abdullazadə bildirdilər ki, Forumun məqsədi gənclər arasında natiqlik mədəniyyətini inkişaf etdirmək, onların ictimai aktuallıq daşıyan məsələlərdə, dövlət gənclər siyasətinin həyata keçirilməsində iştirakını təmin etmək, ekoloji problemlərlə bağlı məlumatlılığı artırmaqdır. Qeyd olunub ki, "Ekoloji problemlərlə mübarizə tədbirləri öl-

kənin iqtisadi inkişafında effektiv rol oynayır" mövzusunda keçirilən Forumda Bakının 15 müəssisəsini təmsil edən 40 komanda, 1000-dən çox gənc iştirak edib.

Forumun nəticələrinə əsasən, Azərbaycan bölməsi üzrə BDU-nun "Qeyd-şərtsiz" komandası, rus bölməsi üzrə isə Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin "Ovod" komandası qalib olub. Forumda ən yaxşı 18 natiq də müəyyən

edilib. Belə ki, Azərbaycan bölməsi üzrə ən yaxşı birinci natiq Azərbaycan Texniki Universitetinin tələbəsi Gülər Adıgözəlli, rus bölməsi üzrə Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin tələbəsi Leyla Mirzayeva seçilib.

Tədbirin sonunda Debat Forumun yekunlarını özündə əks etdirən videoçarx nümayiş olunub və qaliblər mükafatlandırılıb.

BDU tələbələri Qubada çöl-tədris təcrübəsində

İyunun 4-də Ekologiya və torpaqsüənəşlik fakültəsinin Ekologiya, Torpaqsüənəşlik və aqrokimya, Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı ixtisasları üzrə təhsil alan IV kurs tələbələri (Azərbaycan, rus və ingilis bölmələri üzrə) Quba rayonunda çöl-tədris təcrübəsində olublar.

Yerquruluşu və daşınmaz əmlakın kadastrı ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrə BDU-nun Quba Tədris-Təcrübə və İstirahət Mərkəzinin ərazisində gözyarı planmanın xüsusiyyətləri izah edilib, 1: 10 000 miqyasında ərazinin təsviri aparılıb. Ətrafın irimiqyaslı kartoqrafik materialı əsasında torpaqdan istifadənin müasir vəziyyəti, torpaqların məqsədlə təyinatı və hüquqi rejimi başa salınıb. Quba rayonu ərazisində Qaraçayın yatağının şərti yararsız torpaq sahələrinin tarixi dövr ərzində inkişafı, müasir vəziyyəti və idarə olunmasının prinsipləri naturada tələbələrə izah edilib. Həmçinin Qaraçayın ümumi hövzəsi, mənbəyi, mənsəbi, digər hidroloji və ekoloji xüsusiyyətləri barədə də geniş məlumat verilib.

Tələbələrə Quba Tədris-Təcrübə və İstirahət Mərkəzinin ərazisində xarakterik yerdə torpaq kəsimi qoyulub. Torpaq kəsiminin morfogenetik səciyyəsi aparılıb. Belə ki, torpaq kəsimi üzrə torpaq horizontları, torpaq qatları, torpaq törəmələri və s. göstəricilər torpaq taksonomik vahidi üzrə izah edilib. Kəsimdən götürülmüş nümunələr fiziki-kimyəvi təhlil üçün BDU-ya götürülüb.

Daha sonra yüksəklik qurşaqları üzrə landşaftın dəyişmə xüsusiyyəti və ətraf ərazinin təbii komponentlərinin ilkin gözyarı ekoloji qiymətləndirilməsi aparılıb. Qaraçay çayından suyun keyfiyyətini ölçmək üçün nümunələr götürülüb.

BDU-da global istiləşmənin təbii su ehtiyatlarına təsiri müzakirə olunub

İyunun 5-də Biologiya fakültəsində Molekulyar biologiya və biotexnologiyalar kafedrasının professoru Fərayət Əhmədovanın "Global istiləşmənin təbii su ehtiyatlarına təsiri" mövzusunda elmi seminarı keçirilib.

Məruzəçi qeyd edib ki, son zamanlar iqlim dəyişmələri nəticəsində yaranmış quraqlıq ciddi su problemi yaratmaqdadır və bu, bizim ölkəmizdən də yan keçmir. Suya tələbatın artması, iri çayları qidalandıran xırda çayların quruması, suyun israf edilməsi, təyinatı üzrə istifadə edilməməsi və s. bunun səbəbləri kimi göstərilə bilər. Məruzəçi tədqimatında müxtəlif sənaye müəssisələrinin kanalizasiya sularının, xəstəxanaların çirkab sularının təmizlənmədən çaylara, dənizə axıdılmasının neqativ nəticələri haqqında məlumat verib.

Məruzədə Azərbaycanın çoxsaylı balneoloji (müalicəvi) xüsusiyyətli və alternativ enerji mənbəyi olan termal sularının ekoloji cəhətdən təmizliyi, çoxsahəli istifadəyə yararlılığı və əhəmiyyəti barədə danışılıb. Qeyd edilib ki, istər soyuq, istərsə də yüksək temperaturda malik olan suların özünəməxsus mikroorqanizmlər qrupları mövcuddur. Onlar suda apardıqları mikrobioloji proseslər nəticəsində əmələ gətirdikləri maddələr (qaz, duz, mineralaşma) və özlərinin biosintez etdikləri metabolizm məhsulları ilə (antibiotiklər, amin turşuları, vitaminlər və s.) suyun keyfiyyətinə təsir edə bilərlər.

Sonda məruzəçi suyun təbiətdə və insan həyatında əhəmiyyəti, su ehtiyatlarına qayğı ilə yanaşma yolları, çirkab suyun insan sağlamlığına mənfi təsiri barədə maarifləndirici tədbirlərin təşkilinin vacibliyini vurğulayıb.

XVII Beynəlxalq Astronomiya və Astrofizika Olimpiadasının komanda seçmə imtahanı keçirilib

İyunun 12-də BDU-da XVII Beynəlxalq Astronomiya və Astrofizika Olimpiadasının komanda seçmə imtahanı keçirilib. IV Azərbaycan Astronomiya Olimpiadasının qalibləri arasında keçirilən imtahanda 25 şagird iştirak edib. Qeyd edək ki, BDU-nun mütəxəssisləri tərəfindən olimpiada qalibləri üçün XVII Beynəlxalq Astronomiya və Astrofizika Olimpiadasına hazırlıq dərsləri təşkil olunub. Seçmə imtahandakı suallar bu dərslərdə tədris olunan mövzular əsasında tərtib edilib.

Ənənəvi olaraq hər il təşkil olunan Beynəlxalq Astronomiya və Astrofizika Olimpiadası artıq mütəbər elm olimpiadaları arasına daxildir. Nəzəriyyə, məlumatların analizi, teleskoplardan istifadə etmə və s. kimi raundlardan ibarət olan olimpiadanın qalibləri medal və fəxri adlarla təltif olunurlar. Qeyd edək ki, Azərbaycan məktəbliləri 3 ildir ki, Beynəlxalq Astronomiya və Astrofizika Olimpiada-

dasında iştirak edirlər. Şagirdlərimiz 3 dəfə fəxri ada layiq görülüblər. Bu il 17-27 avqust tarixlərində Braziliyada keçiriləcək olimpiadada 60-a yaxın ölkədən 250-dən çox məktəblinin iştirakı gözlənilir. Ölkəmizi təmsil edən komandanın Beynəlxalq Astronomiya və Astrofizika Olimpiadasında iştirakı Azərbaycan Respublikası Təhsil İnstitutunun dəstəyi ilə baş tutaçaq.

Ölkəmizin XVII Beynəlxalq Astronomiya və Astrofizika Olimpiadasında uğurlu iştirakı üçün komanda

seçmə imtahanında uğur qazanmış şagirdlərə olimpiadaya hazırlıq dərslərinin təşkil olunması davam edəcək. Şagirdlərimiz nəzəri dərslərlə yanaşı, teleskopdan istifadə bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi və gecə göyünün öyrənilməsinə nəzərdə tutulan dərslərə də cəlb olunacaqlar. Qeyd edək ki, XVII Beynəlxalq Astronomiya və Astrofizika Olimpiadasına hazırlıq dərsləri Cənubi Qafqazda yeganə planetarium olan Tusi-Bohm Planetariumun baş sponsorluğu ilə həyata keçirilir.

BDU tələbələri Şahdağ Milli Parkında

İyunun 3-də Biologiya fakültəsinin tələbələri fakültə əməkdaşları Könül Hacıyeva və Səma Əhmədlinin rəhbərliyi ilə "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində Şahdağ Milli Parkının Şamaxı bölməsində səfər ediblər.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Şahdağ Milli Parkının Şamaxı bölməsinin mühafizə üzrə direktor müavini Fərhad Cəlilov və elmi işçi Orxan İbrahimov tələbələrə parkda qorunub saxlanılan heyvan və bitki növləri haqqında geniş məlumat veriblər. Tələbələr Milli Parkın ərazisində nəslin kəsilmək təhlükəsində olan və nadir rast gəlinən bir çox bitki və heyvan növləri ilə tanış olub,

Qaraqöhrə meşəsində palıd, vələs, fıstıq, ağcaqayın, qaraqöhrə, yemişan, zirinc və s. bitki növlərini müşahidə ediblər. Tələbələr Şahdağ Milli Parkının Şamaxı rayonu ərazisində yer-

ləşən "Safari parkı"na da baş çəkib, Altay maralı, bizon, zubr, alpaka lama, xallı maral və digər heyvan növləri ilə tanış olublar.

"Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" nə həsr olunmuş fotomüsabiqə

İyunun 4-də Sosial elmlər və psixologiya fakültəsində "Yaşıl dünya naminə həmrəylik" ili çərçivəsində fotomüsabiqə keçirilib.

Fakültənin dekan müavini Nəzakət Kərimova müsabiqənin keçirilməsində əsas məqsədin ətraf mühitin mühafizəsində gənclərin rolunu artırmaq, tələbələrin ekoloji şüurunu formalaşdırmaq olduğunu deyib. O diqqətə çatdırıb ki, bu il ölkəmiz BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) ev sa-

hibliyi edir. Bu isə hər bir Azərbaycan vətəndaşından ciddi məsuliyyət tələb etməklə yanaşı, bir sıra məqsədyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsi zərurətini yaradıb. Sosial elmlər və psixologiya fakültəsində təhsil alan tələbələr tərəfindən "Anamız təbiət" adlı fotomüsabiqəyə müxtəlif təbiət mənzərələrini əks etdirən 150 şəkil daxil olub.

Münsiflər heyətinin rəhbəri, BDU-nun Jurnalistika fakültəsinin Fotojurnalistika fənni üzrə müəllimi Akif Babayev iştirakçılara telefon və

ya fotoapararla şəkil çəkmək texnikasını başa salıb. O, müsabiqəyə təqdim olunmuş 150 şəkildən 91-nin təhlil-qiyətləndirmə mərhələsinə adlandırılmış, 6 fotonun isə qalib elan olduğunu diqqətə çatdırıb.

Müsabiqənin nəticələrinə əsasən, fakültənin tələbələri Səbinə Qasıмова I, Amina Məhərrəmov, Ceyran Nəzərli II, Ariz Məmmədov, Aynur Həmidova və Ceyran Nəzərli isə III yerə layiq görüldülər.

BDU tələbələri üçün Altıağac Milli Parkında təlim

İyunun 5-də Biologiya fakültəsinin və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidmətinin birgə təşkilatçılığı ilə Altıağac Milli Parkında 5 iyun - Ətraf Mühitin Mühafizəsi Günü münasibətilə tələbələr üçün təlim keçirilib.

Altıağac Milli Parkının direktoru Dərgah Rüstəmov ətraf mühitin qorunmasının önəmindən, Milli Parkın fəaliyyəti, mühafizə altında olan növlər, Vəhşi Təbiətin Bərpası Mərkəzi

və Reabilitasiya Klinikası haqqında məlumat verib. O, tələbələrə Klinikada reabilitasiya keçən heyvan növləri və iş prosesi ilə yaxından tanış edib.

Biologiya fakültəsinin Zoologiya və fiziologiya kafedrasının dosenti Sevinc Hümbətova gələcək bio-loqlara Milli Parkda yaşayan quş növləri haqqında

məlumat verib, onlara müxtəlif müşahidə alətləri ilə quşların hərəkət trayektoriyası ilə bağlı təlim keçib. Biologiya fakültəsinin dekan müavini Yusif Abiyev Milli Parkda marşrut xətti boyunca yayılmış bitkilər, onların bioekoloji xüsusiyyətləri, herbari hazırlanması, meşə yarusları, karbon ölçmələri, Coğrafi İnformasiya Sistemlərinə (CİS) istifadədən söz açıb.

Təlim interaktiv formada davam edib.

BDU tələbələri Lənkəran və Qubada çöl-tədris təcrübəsində

İyunun 10-da Biologiya fakültəsinin Biologiya, Su bioehtiyatları və akvakultura ixtisasları üzrə təhsil alan IV kurs tələbələri Quba və Lənkəran rayonlarında çöl-tədris təcrübəsində olublar.

Biologiya ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrə BDU-nun Quba Tədris-

Təcrübə və İstirahət Mərkəzində, Nügədi və Qeçrəş kəndlərinin ərazilərində həşəratlar, məməlilər və quşların tanıtılması, yaşayış yerlərinin təyini, qida rasionu və hərəkət trayektoriyası üzrə tədris təcrübəsi keçirilib. Hirkan Milli Parkında reliktd şabalıdyarpaq palıd və dəmirağacı me-

şələrində, meşə və çəmən ekosistemlərində, dağ qurşaqlarında bitkilərin quruluşları, dominant və ikinci dərəcəli növlərə görə sinifləndirmə, "Qırmızı Kitab"a daxil olan növlər, herbarilərin hazırlanması kimi mövzularda əyani nümunələr üzərində təcrübələr aparılıb.

Su bioehtiyatları və akvakultura ixtisası üzrə təhsil alan tələbələr Qızılağac Milli Parkında şirin suları, Xəzər dənizi, Quba rayonunda Vəlvələçay və Qudyalçayda yayılmış balıq növləri ilə əyani tanış olub, su və yosun nümunələrinin laboratoriyada analizlərini aparıblar.

Ötən ay BDU-nun 300-ə yaxın tələbəsi CV hazırlığı üzrə "workshop"lara cəlb olunub

İyunun 3-də BDU-nun Karyera və məzunlarla əlaqə sektorunun təşkilatçılığı ilə ötən ay BDU-nun 300-ə yaxın tələbəsi üçün "Peşəkar CV necə hazırlanır?" mövzusunda "workshop"lar təşkil edilib.

Tədbirlər zamanı qeyd edilib ki, CV işaxtaran haqda ilkin təəssürat yaradan, işaxtaranın karyera tarixçəsini və peşəkar keyfiyyətlərini təsvir edən sənəddir. İşgötürənin işaxtaranı müsahibə mərhələsinə dəvət etməsinə keçid məhz düzgün və səriştəli şəkildə tərtib edilən CV-dən asılıdır. Bu səbəbdən CV-nin tərtib edilməsi prinsipləri, quruluşu və xronoloji ardıcılığı, yazı üslubu, bir sözlə, peşəkar CV-nin hazırlanması üsullarının öyrənilməsi hər bir tələbənin uğurlu karyerası üçün vacib məqamdır.

Tələbələrə CV-nin tərtibi zamanı yol verilən nöqsanlar, işaxtaran haqqında mənfi rəy yarada biləcək məqamlar, həmçinin onların aradan qaldırılması yolları da izah olunub.

Sonda iştirakçıların mövzu ilə bağlı sualları cavablandırılıb.

BDU-nun TGT sədri Rusiya-Azərbaycan IV Gənclər Təşəbbüsləri Forumunda iştirak edib

İyunun 3-də BDU-nun Tələbə Gənclər Təşkilatının (TGT) sədri Ələkbər Həsənov Rusiyanın Stavropol şəhərində keçirilən Rusiya-Azərbaycan IV Gənclər Təşəbbüsləri Forumunda iştirak edib.

Tədbir çərçivəsində könüllülük, sahibkarlıq, iqlim dəyişikliyi mövzularında dəyirmi masa, təqdimat sessiyaları, diskussiyalar, panel müzakirələri, oyun və ustad dərsləri təşkil olunub.

BDU-nun TGT sədri Rusiya Tələbə Birliyinin Aparat rəhbəri Kseniya Piskareva ilə görüşüb, gənclərin şəbəkələşməsi və gənclər təşkilatlarının əməkdaşlığı məsələlərini müzakirə edib. Görüşün sonunda Kseniya Piskareva Ələkbər Həsənovu noyabr ayında Rusiyada keçiriləcək Rusiya Tələbə Birliyinin yaranmasının 65 illiyinə həsr olunmuş tənənəli tədbirə dəvət edib.

100-dən çox gəncin qatıldığı Forumun məqsədi iki ölkənin gənclərinin şəbəkələşməsi və təşəbbüslərinin nümayişi üçün imkan yaradılması idi.

BDU tələbəsi Kapoeyra üzrə Avropa çempionatında bürünc medal qazanıb

Biologiya fakültəsinin tələbəsi Xədicə Zeynallı Macarıstanın paytaxtı Budapeştdə keçirilən Kapoeyra üzrə Avropa çempionatında bürünc medal qazanıb.

Ümumilikdə 11 medal qazanan Azərbaycan millisi medalların sayına görə Avropa çempionatında I yerə layiq görülüb.

Tələbəmizi təbrik edir və gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayırıq!

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Rektor qeyd edib ki, bu il Məzun Günü BDU-nun yaranmasının 105 illik yubileyinə təsadüf edir. 105 il əvvəl 2 fakültə, 44 nəfərlik professor-müəllim heyəti və 1094 tələbə ilə fəaliyyətə başlamış Universitetdə bu gün 16 fakültədə 1500 nəfərlik professor-müəllim heyəti çalışır, 25000-ə yaxın tələbə təhsil alır.

Universitetdə 120 kafedra, 2 elmi-tədqiqat institutu, 5 elmi-tədqiqat mərkəzi, Mükəmməllik Mərkəzi, 22 elmi-tədqiqat laboratoriyası, 5 muzey, Qazax filialı, İqtisadiyyat və Humanitar Kolleci, "Gənc istedadlar" liseyi fəaliyyət göstərir. BDU ölkəmizdə rəqabətə davamlı və intellektli insan kapitalının formalaşmasına xidmət göstərmək, Vətənimizin dünya elm, təhsil və mədəniyyət məkanında layiqli yer tutmasını təmin etmək kimi ali missiyasını şərəflə yerinə yetirir. Hazırda Universitetdə tədris prosesi tarixi ənənələrin və modern dünya təcrübəsinin vəhdəti şəklində, müasir, innovativ təlim texnologiyaları əsasında qurulur. Tədqiqat işlərinin məzmunu daim yenilənir. Dünyanın aparıcı universitetləri – Türkiyə, Almaniya, Çin, ABŞ, İsrail, İsveçrə, Qazaxıstan, Özbəkistanın nüfuzlu ali təhsil müəssisələri ilə bakalavriyat, magistratura və doktorantura səviyyələrində 12 ikili diplom proqramı əsasında kadr hazırlığı həyata keçirilir. Bu il dünyanın ən nüfuzlu universitetlərinin reytinglərindən olan QS beynəlxalq reytingində BDU 179 pillə irəliləyərək 951-1000 aralığında qərarlaşıb. BDU "Times Higher Education World University" beynəlxalq reyting siyahısında ölkəmizdən təmsil olunan yeganə universitetdir. BDU bundan sonra da beynəlxalq və milli əmək bazarında rəqabətə davamlı, bilikli və bacarıqlı, ümumbəşəri və milli-mənəvi dəyərlərə hörmətlə yanaşan, dövlətə sadıq və vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə almış yüksəkixtisaslı mütəxəssis hazırlığını əzmlə davam etdirəcək: "BDU fəaliyyət göstərdiyi 105 illik dövr ərzində 200 mindən çox yüksəkixtisaslı mütəxəssis yetişdirib. BDU məzunları tarix boyu ölkə həyatının müxtəlif sahələrində,

Milli Gimnastika Arenasında BDU-nun möhtəşəm Məzun Günü

dövlət quruculuğunda məsuliyyətli və şərəfli missiyalarını layiqincə yerinə yetiriblər. BDU ailəsi öz məzunları ilə fəxr edir, onların elmi, peşə və yaradıcı fəaliyyətindən qürur duyur".

Sonra Universitet tələbələrini ifasında BDU-nun himni səsləndirilib.

Gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov əsası Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş, Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən dövlət gənclər siyasətinin əhəmiyyətindən bəhs edib. Gənclərə arzu və tövsiyələrini çatdıran nazir onların peşəkar mütəxəssis, cəmiyyətimiz və Vətənimiz üçün uğurlu insan olmaqlarına əminliyini ifadə edib, dövlətin həmişə gənclərin yanında olduğunu deyib.

Elm və təhsil nazirinin müavini İdris İsayev qeyd edib ki, bu il ölkə üzrə 85 mindən çox tələbə məzun adını qazanıb. Onlardan 56 mindən çoxu ali təhsil müəssisələrindən məzun olur. BDU-nu isə 5000-dən tələbə bitirir. Nazir müavini bildirib ki, təhsil sistemi qlobal çağırışlara cavab verməli, əmək bazarı yeni bilik, bacarıqlar və kompetensiyalar əsasında formalaşmalıdır: "BDU ölkəmizin aparıcı və ən qədim təhsil müəssisələrindən biridir. BDU-da təhsilin səviyyəsi çox yüksəkdir, tələbələr üçün əlverişli

təhsil mühiti mövcuddur. Universitet həm ölkəmizdə, həm də xaricdə böyük nüfuz qazanıb. Müasir idarəetmə sistemində malik olan bu təhsil müəssisəsi ölkə iqtisadiyyatına yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanması istiqamətində öz əhəmiyyətli töhfəsini verməkdədir. Hesab edirəm ki, məzunlarımız müəllimlərin onlara verdiyi bilik və bacarıqları yüksək qiymətləndirəcəklər və heç vaxt öz müəllimlərini yaddan çıxartmayacaqlar. Çünki sizin əldə etdiyiniz bilik və bacarıqlar Universitetin professor-müəllim heyətinin dəyərli məhsulu və əməyidir".

Sonra BDU haqqında videoçarx nümayiş olunub.

BDU Himayəçilər Şurasının üzvü, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti İsa Həbibbəyli, Dövlət Vergi Xidməti rəisinin müavini Samirə Musayeva, Gənclər Fondunun icraçı direktoru vəzifəsini icra edən Qədir Xəlilov, Türkiyənin Adana Şəhəri Təhsil İdarəsinin müdir müavini Murat Sert, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanını, Ali Hərbi Məktəbin rektoru vəzifəsini icra edən polkovnik Nizami Mövlanov, BDU-nun Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi kafedrasının dosenti Məti Osmanoglu məzunları təbrik edib, onlara şəxsi və iş həyatlarında uğurlar arzulayıblar.

BDU-nun sıx əməkdaşlıq etdiyi Türkiyənin İstanbul Texniki Universitetinin rektoru İsmail Koyuncu, Qazaxıstanın Əl-Fərabî adına Qazax Milli Universitetinin rektoru Janseyt Tuymabaev, Çin Xalq Respublikasının Anhui Universitetinin prezidenti Sun Changyin, Yaponiyanın Tsukuba Universitetinin prezidenti Nagata Kyosuke, BDU-nun tanınmış məzunları - Azərbaycanın Çin Xalq Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Bünyad Hüseynov, Yaponiyada fəvqəladə və səlahiyyətli səfi

ti ixtisası üzrə magistrantı Nihad Abbas, York Universitetinin biotibbi elmlər ixtisası üzrə magistrantı Güler Alışova videomüraciətlərində BDU-nun Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında önəmini qeyd edib, 105 yaşlı Universitetə və məzunlara təbriklərini çatdırıblar.

Tədbirin özəl qonağı Türkiyənin ilk astronomu Alper Gezeravcı olub. Məzunlara təbriklərini çatdıran Alper Gezeravcı BDU məzunlarının özəl gününü təbrik etməkdən məmnunluğunu bildirib: "Həyatınızda böyük iz buraxacaq anı yaşayırırsınız. Əminəm həyatda bacarmaq istədiyiniz hədəflərə universitet təhsili sayəsində nail olacaqsınız. Bundan sonrakı karyeranızda sizə uğur olsun!".

Tədbirdə Ümumi Orta Müvəffəqiyyət Göstəricisi (ÜOMG) yüksək olan və xüsusi fəallığı ilə seçilən 34 məzununa sertifikat və tədbirin tərəfdaşları "Pasha Holding", "Coca-Cola", "Ülkər –

şəhərində yerləşən Tibbi Tədqiqatlar Şurasının (MRC) Molekulyar Biologiya İnstitutunun Hesablama struktur biologiyası qrupunun rəhbəri Qərib Mürşüdoğlu, 2005-ci il üzrə Nobel Sülh mükafatı alan Atom Enerjisi üzrə Beynəlxalq Agentlik (AEBA) komandasının üzvü Bəxtiyar Siracov, ABŞ-nin Emory Universitetinin professoru, Emerson Elmi Hesablama Mərkəzinin direktoru Cəmaləddin Musayev, Dövlət Proqramının qalibləri - Böyük Britaniyanın Edinburg Universitetinin dövlət siyasə-

Azərbaycan", "AZƏRÇAY", "Njoy coffee", "G-SHOK Casio", "Bayramlı Group", "Sophiss", "Pizza Hut", "Veyselöglü", "Focus Optika" şirkətləri və "İyde" mağazalar şəbəkəsi tərəfindən hədiyyələr təqdim edilib. Xatirə lövhəsinə ən yüksək ÜOMG-yə malik olan BDU tələbələrini adları həkk edilib.

Tədbir konsert proqramı ilə davam edib.

Buraxılışa məsul:

Afaq Sadıqova

Redaksiya heyəti:

Əliş Ağamirzəyev
Vüqar Əliyev
Cahangir Məmmədli
Qulu Məhərrəmli
Xatirə Hüseynova
Samir Mirzəyev
Günəl Orucəliyeva

Dizayn - tərtibat:

Aynur Qurbanqızı

Bakı Dövlət Universitetinin
Nəşr Evinə çap olunmuşdur.

Çapa imzalanıb:

28.06.2024

Tiraj: 1000 nüsxə

Redaksiyanın
mövqeyi ilə
müəlliflərin mövqeyi
üst-üstə düşməyə
biler.

Dərc olunan məqalələrin
mətninə görə redaksiya
məsuliyyət daşımır.

Əlaqə nömrəsi:

(+994 12) 538 42 08